

Izhaja vsa torka in sobota ob 11. uri predpoludne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pa de na ta dnova praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekalšču po 8 vin.

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin, 2-krat po 10 vin, 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Novi papež izvoljen.

V torek predpoludne ob 11. uri in 45 minut je stopil kardinal Macchi na zunanji balkon cerkve sv. Petra ter je naznanil množici, katere se je zbralo prd cerkvijo na tisoče, veselo vest, da je sv. kolegiji v konklavi izvolil za papeža beneškega patrijarha, Josipa Sarto, ki si je kot papež izvolil ime: Pij X. To veselo vest je vsprejela množica z navdušenimi, dolgo časa trajajočimi »Živio« klici, in po celem mestu se je oglasilo veselo zvonjenje zvonov, ki so naznanjali katoličanom, da je osirotena katoliška cerkev dobila zopet svojega poglavarja, a oni svojega očeta. Imamo toraj papeža, in katoliška cerkev svojega poglavarja.

Novi papež je sin priprostitih starišev. Rodil se je v kraju Riese v škofiji treviški dne 2. junija 1835.

Najprej je hodil v šolo v domačem kraju, potem pa je bil vsprejet v kolegij v Castelfranco. Nato je stopil v semenišče v Padovi, kjer je postal mašnik.

Služboval je prva leta v Fontanivi in Tombolo. Leta 1867. je bil imenovan za kurata v Salzanu, kjer je pokazal izredno apostolsko gorečnost.

Treviški škof ga je v priznanje njegovega delovanja imenoval za kanonika prvostolne cerkve v Trevisu in kmalu potem za generalnega vikarja.

Leta 1884. ga je sv. oče Leon XIII. povzdignil v škofa mesta Mantova.

Dne 12. julija leta 1893. pa ga je pokojni papež povišal v kardinala in patrijarha v Benetkah, kjer je deloval do sedaj.

O novem papežu se piše, da je visoko izobražen, jako skromen, ljubeznjiv in jako blagega srca. Tudi se govori, da je sam papež Leon XIII. rekel o kardinalu Sarto: »Takih mož, polnih odločnosti in krepke volje potreboval bi prestol sv. Petra«.

Sarto ni bil nikdar nuncij in je ves čas služboval na Beneškem.

Novi papež ni velike postave. Iz milega obraza gleda dvojje bistrh oč. Vsled svoje odkritosrčnosti bil je jako priljubljen pri nižji, a tudi pri višji duhovščini.

O novem papežu priobčuje »Slovenec« sledečo brzojavko, ki mu je došla na dan izvolitve z Dunaja: Novi papež Pij X., bivši kardinal Sarto, se odlikuje

po srčni dobrotljivosti in milobi, ter uživa v Benetkah velike simpatije. Benečani bodo njegovo izvolitev za papeža z velikim veseljem pozdravili. Njegovo življenje in vedenje je skromno, zato je bil jako popularen. V Rimu ni bil mnogokrat. — Ko je bil imenovan za patrijarha beneškega, se mu je vlada ustavljala in mu odrekla »Exequatur« in Temporalia. Končno se je doseglo sporazumjenje, ki je zadovoljilo obe strani. — Njegov prednik, papež Leon XIII. mu je nekaj rekel, da bi bil on najposobnejši mož, da bi zasedel prestol svetega Petra. Temu se je patrijarh silno začudil ter dejal, da bi ta visoka služba presegala njegove moči. Nato Leon: Mi vemo, da bi Vi cerkvi izvrstno služili, za to imate vse potrebne lastnosti. — Splošno se trdi, da bo vladanje novega papeža miroljubno.

Izvolitev novega papeža se je izvršila med 10. in 11. uro. Dobil je 50 glasov. Pred Vatikanom zbrana množica sodila je že po belkastem dimu, ki se je prikazal nad sikstinsko kapelo, da je novi papež že izvoljen.

Ko je bil novi papež izvoljen, stopil je pred njega kardinal dekan Oreglia in ga je vprašal, ali vsprejme izvolitev za rimskega papeža.

Ko je odgovoril, da sprejme, odstranili so vsem drugim kardinalom baldakine, le njemu ne. Kardinal dekan ga je dalje vprašal, kako se hoče imenovati. Izvoljenec si je dal ime Pij. Imenoval se bode Pij X.

Nato so peljali izvoljenca v sakristijo, kjer so ga oblekli v papeška oblačila. Oblečen kot papež se je vrnil v kapelo in se vsedel na prestol, napravljen na oltarju. Nato je vsprejel poklone vseh kardinalov po starosti. Poljubili so mu roko in nogo in se z njim objeli. Izvoljenec jim je podelil prvi papeški bla-

goslov z oltarja. Kardinal dekan mu je nataknil na prst ribičev prstan, katerega je novi papež izročil ceremonijskemu prefektu, da mu vdolbejo Njegovo ime.

Ob 12. uri in 10 minut stopil je novi papež na notranji balkon sv. Petra cerkve in je prvič podelil zbranemu ljudstvu papeški blagoslov. Tudi v cerkvi so se oglasili navdušeni: Živio, živio Pij X.!

Tako imamo zdaj zopet svojega Najvišjega cerkvenega poglavarja, katerega naj večni Bog ohrani pri življenju čilega in zdravega še mnoga, mnoga leta na čast katoliški cerkvi in v dušni blagor vsem sinovom te cerkve, ki je zidana na najtrdnjši skali, in katere ne bodo porušili sovražni valovi, ki se posebno v zadnjih časih z vso silo zaganjajo vanjo — a zastoj!

Ob navzočnosti maršalovi so v torek ob en četrt na peto uro popoldne odprli velika vrata konklave. Nato se je podal maršal v knežjo dvorano, kjer ga je čakal novi papež sredi kardinalov. Maršal je pokleknil pred papežem, poljubil mu noge, nakar se je papež vzdignil in se podal v sikstinsko kapelo. Tu je oblekel papeško obleko in nadel si mitro. Sedeč pred altarjem sprejel

je drugo adoracijo sv. kolegija in podelil blagoslov. Ob 6. uri zvečer je šel papež v svojo provizorično rezidenco, in ostane tam, dokler ne odstranijo pečatov na stanovanju Leona XIII. Po blagoslovu je obiskal papež obolelega kardinala Herrera.

Predno se je odpeljal iz Benetk v konklave v Rim, je kardinal Sarto dejal: »Videli bode, hitro bomo imeli novega papeža. Ubogi mož! Kak križ bo moral nositi na svojih ramah. Jaz ne bi

jo na pernico; le oči so jej počivale na otrokih; in v teh očeh je bilo brati toliko materinske ljubezni, da je le en pogled nadomeščal stotero nežnih besed.

Polagoma so se pomirili vsi trije. Mati je zakasljala iznova, potem pa je pretrgala molk:

»Vedela sem, Stanko, da me boš slusal ter pojdeš, ker si dober dečko in nočeš, da bi trpela mati še več radi tvoje krivde. Bilo bi zares dobro, da bi kaj zaslužil, ker že teden jemo le krompir s soljo. Ali rajši hočem trpeti glad, da mi le ne pridejo »uni« več v hišo. Kadar jih zagledam, se mi takoj ponovijo stare rane, in srce mi poka boleti. Naj mi vendar dajo pokoj enkrat; in ko so mi toliko vzeli, naj me pusté vsaj v miru umreti. Saj dolgo itak ne bo trajalo, otroka moja! Ali ne plakajta« — dostavi živo, ko je videla, da sta jela spet ihteti — »ne plakajta! Najbrže je božja volja taka. Ko me ne bo več, že

želel biti oni, ki bi ga nosil«. Sarto se ni nadejal, da bo izvoljen papežem. Ko mu je neki prijatelj pred odhodom voščil srečo, dejal je kardinal Sarto smehljaje: »Vzel sem vožnji listek za tja in nazaj!« Sedaj se ne bo več prišel nazaj, ker kot vatikanski jeznik papež ostane v Vatikanu.

Papež Pij X. ima v svojem grbu v zgornji polovici leva, v drugi polovici sidro z vrvmi, ki sega do polovice v vodo. L. 1690. je prorokoval v Kalabriji rojeni Joahim o nasledniku Leona XIII.: »Funis de litore venit!« (Vrv je prišla z obrežja). Pij X. ima v svojem grbu vrv in prihaja iz Benetk.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je listov poročevalec govoril z odličnim cerkvenim dostojanstvenikom o novem papežu. Dotični dostojanstvenik pravi, da se je kardinal Sarto jako rad sprehajal po Benetkah in da so bili njegovi sprehodi mej prebivalstvom jako popularni. Ljudstvo ga je imenovalo »il buon cardinale« (dobri kardinal). Vse se je veselilo, kadar se je pokazal na ulici. Posebno mladina je bila njegova radost. V enem žepu je imel polno centezimov, v drugem žepu pa polno bonbonov.

Ko so se vsuli otroci okoli njega, dajal je revnejšim centezime, premožnejšim pa bonbone. Tu si je pridobil srca otrok in starišev. Često ga je obkolila množica revnih ženic s svojimi otroci ter mu tožile svoje težave. Kardinal je vedno rad pomagal ljudem iz nižjih slojev ter je takoj podpiral ubožnejše z denarjem, kadarkoli so se obrnili nanj. Njegova dobrotljivost je segala tako daleč, da je bil često v denarnih zadregah in da je moral na posodo jemati. Z neznanimi reveži je ravnal kot z dobrimi znanci.

Prvi dan t. j. v soboto je kardinal Rampolla dobil 24 glasov, kardinal Sarto 5. Vsi drugi glasovi so bili razcepljeni. Drugi dan je kardinal Rampolla dobil isto število glasov. Sarto pa mnogo več. V ponedeljek je začelo število Rampollovih glasov padati, a Sartovih vedno bolj naraščati. V torek zjutraj je kardinal Rampolla dobil 10 glasov, kardinal Sarto pa 50. Ko je kardinal Sarto zapazil, da je začelo njegovo število rasti in da so kardinali obrnili pozor nanj, bil je ves potr

Bog poskrbi za vaju in ne pusti, da zagineta. Saj še živim in zrem na vaju, in se radujem, da mi je dal Bog v tolažbo tako dobra in poslušna otroka. Sicer pa ti Stanko si boš vedel že sam pomagati, kadar te pusté iz šole o sv. Mihelu; pri Jarneju dobiš delo in hrano; a tudi Marico vzame, sam mi je to obljubil. Ali radi tega moraš iti jutri v šolo; kajti sicer bi te za kazen ne oprostili šole o sv. Mihelu, in bil bi še dalje časa Jarneju v nadlego. Takrat že ne bom potrebovala tvoje pomoči; ali za vaju sama bo boljše, če bode mogel vsaj eden kruh služiti« ...

»Eh! mamica, mene nemorejo pridrževati v šoli dalje, nego Jarnejevega Franceta; saj so ga za to pridržali, ker ni mogel nemščine prav nič razumeti, niti je govoriti, dasi so ga topli vsak dan ... Ali jaz znam nemški, in ker končam štirnajsto leto takoj po sv. Mihelu, tedaj me morajo izpustiti«.

»K temu jih ne more nihče primo-

LISTEK.

Molitev za Bismarka.

Obrazec iz žitja poljskega kmeta na Pruskem. (Spisal J. K. Mačkovski.)

(Dalje)

»Rajši bi šel k Jarneju na delo. Tam bi služil še in bilo bi za vašo obleko. Saj, če tudi ne plačate kazni, vas vendar ne zaprejo zaradi moje nemarnosti, ko vam je Gospod Bog poslal tako bolezen«.

»Kaj pa se ozirajo ti na človeško bedo, na bolezen?« — reče bolnica in že iz glasu samega se je moglo spoznati njeno veliko bolelost. »Porečejo ti, da je to v pravilih, ki jih je dal ta Bismark za Poljake; no, in vzamejo ti vse, kar imaš, pa zaprejo tudi bolnika. Dosti dolgo so hodili v našo koč, dosti nabrali raznega blaga, dokler nas niso pripravili na beraško palico. Saj je bil tudi tvoj oče v ječi; ali vendar ga niso pustili, dokler ni umrl, dokler mi niso veleli

priti po njegovo truplo! ... Oj! ta Bismark! ta Bismark!«

Tu je njeno telo krčevito zadrželo, roci ste jej trdno objeli medeni križec, in iz prs se je izvilo glasno bropeče ihtenje. Solze so jej polile blede izmučeni obraz.

Otroka se vržeta s krikom in plakanjem k materini postelji in spremljata njeno ihtenje s tenkimi otročjimi glasovi.

»Ne plakajte, mamica« — klicala je mala Marica v solzah — »ne plakajte mamica, ker se mi srce trga. Saj pojde Stanko v šolo, in Bog se nas usmili, le nikar ne jokajte, ker tega le ne morem gledati«.

»Saj pojdem, pojdem! Naj se zgodi kar hoče, samo ne jokajte« — ihtel je tudi Stanko, prejel blede materino roko ter jo goreče poljubljal.

Bolnica vzdigne drugo roko kot bi jo hotela položiti na sinovo glavo; ali njena slabost jej tega ni dopustila. Spusti

ako se pomisli, da imenujejo drugi listi Skrbensky-ja in Kopp-a kot taka, ki bi bila sv. kolegiju naznanila avstrijski veto za slučaj, da bi bil imenovan za papeža kardinal Rampolla.

Avstrijski nemški telovadci na Bismarkovem grobu.

V sredo je prišlo v Friedrichsruhe na grob Bismarkov 2000 avstrijskih nemških telovadcev. Poslanec Stein je govoril da je vresničenje vsenemških želja, o katerih je priznal tudi ministerski predsednik Körber možnost, da se vresničijo, bližje, nego si izvestni krogi nadejajo.

Macedonski dogodki.

Iz Macedonije prihajale so zadnji, čas vedno bolj redkeje vesti. Nekateri so celo poročali, da so ustaški odbori sklenili, razpustiti ustaške čete. Tudi iz Bolgarije ni bilo zadnje dni slišati nič posebnega. Kar najedenkrat pa poročajo zopet o grozovitem nastopanju ustaških čet ki pa z njimi ne brojijo le po 15 do 20 oseb, marveč znaša njih število 200 do 300 oseb. Posebno so začele take čete nastopati v monastirskem vilajetu in pri Kosovu. Pa tudi Bolgarija ne spi. Bolgarski vojni minister je namreč naročil te dni pri neki inozemski tovarni veliko število patron. Sploh je mnenje, da so postale razmere na Balkanu kritičnejše, nego so bile kedaj.

Najnovejše vesti potrjujejo, da je v Macedoniji nastala splošna ustaja. Ustašev je na tisoče in tisoče. Železniški tir in brzojavi so na več krajih popolnoma uničeni. Cele vasi nahajajo se v plamenu. Proti ustašem koraka zdaj 30.000 turških vojakov.

Domače in razne novice.

Zahvalna pesem. — Jutri, na dan kronanja novega papeža, slavila se bode po vseh cerkvah sveta njegova izvolitev z zahvalno pesmijo.

Poroka. — V torek je bila poroka gospice Marijanice Laharnar, hčerke našega rojaka pok. prof. na ljubljanski realki, g. Laharnarja z gosp. Henrikom Lindtnerjem, kontrolorjem deželne blagajne v Ljubljani.

Preč. g. dr. Žigon, o katerem smo zadnjič poročali, da je opasno obolel, je popolnoma okreval, kar naznanimo z odkritosrčnim veseljem vsem njegovim znancem in prijateljem.

Za „Šolski Dom“. — Predsedništvu došlo po položnici: Ivan Širca, nadučitelj in Val. Batič, kaplan v Tolminu, pristojbina skušnje neke privatistinj 7 K.

Preskušnja gojencev tukajšnjega deželnega zavoda gluhonemih bode dne 13. avgusta od 9—12. ure predpoludne. —

Kje so darovi in nagrade „Krojaške zadruga“? vpraša A. G—k v „Soči“ od 1. t. m. Na to vprašanje kratak odgovor. Za lansko leto niso člani načelnštva prejeli nobene nagrade; prejšnja leta pa so se jim vsled sklepov občnih zborov določile nagrade po 20 K. Nekateri člani so nagrade že koj ob sprejemu podelili v dobrodelne namene. Tako je predlansko leto jeden teh gospodov daroval 10 K za „Šolski Dom“, 10 K pa za slov. „Alojzijevišče“. Cesar niso pa člani načelnštva darovali v take in jednake namene, pripravljeni so vsak čas to za drugi povrniti. Toda dober vzgled bi moral dati pred vsem Avrelij Bisail, bivši poslovodja, ki je prejemal za novo leto nagrade po 220 K, a poleg tega še nagrado za bilanco, ki je znašala 200 K. Ker je bil pa Avreleček gotov mastne nagrade, se je pa tudi potrudil, da je nadzorstvu prikrl polno računov in sestavil tako bilanco, da bo z njo, ako A. G—k pomaga, imel opraviti se državni pravdnik. Torej A. G—k poskrbite najprej, da bo Avrelij Bisail povrnil mastne nagrade, katere je neopravičeno prejemal, in odborniki „Krojaške zadruga“ mu bodo takoj sledili!

Avrelečkovl prstani. — Pred nekaj meseci je bilo po mestu mnogo govorjenja o Avrelečkovih dragocenih prstanih. Zvedeli smo tudi mi, da se je takrat bahal z njimi v neki kavarni rekoč: „Kaj takega more le en poslovodja, Kr. z.“ imeti! Naša opazka v zadnji „Gorici“ o teh prstanih je zopet obudila ono govorico, in vse povprašuje: „Kaj je s temi prstani?“ — Ker iz „Sočinih“ člankov o „Kr. z.“, vedno bolj odseva zadržava in skrb njegovega mesarja A. G—k, da bode kmalu moral prenehati z vednim ponavljanjem tega, kar je že v prvem članku namesaril, prepuščamo to vprašanje njemu. Upamo, da nam bo v tej svoji hudi suši tudi za to kapljico vode hvaležen. Na noge toraj A. G—k, pero v roko, članek „Bivšega poslovodje „Kr. zadruga“ zlati prstani“ je kmalo spisan, in Vaše mesarjenje narodne časti goriških Slovencev zopet za en list podaljšano!

Židovska pekarna (Panificio) v Gorici. — Žid Dörfler je napravil v Ciperski ulici veliko pekarno, s katero hoče tekmovali z domačimi peki. Kakor čujemo, vgovarjajo goriški peki slovesno, da bi prodajalci jestvin in drugih reči pomagali razprodajati kruh iz te židovske pekarnice. To bi strašno škodilo poštenim in revnim pekom v Gorici, kateri se s žulji svojih rok komaj preživljajo. Priporočamo goriškim meščanom, naj nikar ne dovoli, da bi kdo vničil sobrate, kateri prodajajo kruh po isti ceni, kakor ta židovska pekarna, ki hoče druge uboge peke izpodrinuti.

Prodajalci, kateri bodo židu Dörfleru pomagali prodajati kruh iz te pekarnice, so med drugimi ti-le: Felice Mosetig, za vojašnico 9, Antonio Zamparo, v semeniški ulici 14, De Blas, v Raštelu 21, Jožef Blokar, na trgu sv. Antona 7, Bisiaich v Podturnu, Josip Comel pri soškem mostu, Rajmund Castellitz na Placuti, Mosetig na Kornju, Ivana Gregorič v ulici Ascoli 18 itd.

Selitev goriške trgovske zbornice. — Goriška trgovska zbornica se preseli v ponedeljek v svoje nove prostore, in sicer se nastani v I. nadstropju Franc Jožefove galerije v ulici Morelli št. 37.

V veži dotičnega posloplja bodo od slej za naprej razobešeni tudi vsi razglasi te zbornice, kakor tudi borzni kurzi.

Električna razsvetljava. — V četrtek zvečer bile so glavne ulice našega mesta in posebno pa trg Travniki električno razsvetljene. Ker je bila ravno takrat na Travniku mestna godba, zbralo se je vse polno ljudstva. Nova električna razsvetljava je prav čedna, a vendar so se čuli glasovi med množico, da bi bilo veliko boljše, ako bi se priskrbelo mestnemu prebivalstvu raje voda nego pa električna razsvetljava, ker je bilo mesto z razsvetljavo že itak dovolj preskrbljeno.

Nesreča. — Železniški delavec Mihael Jovanović, iz Danilovega grada v Črnigori, ki je delal blizu Kanala, je tako nesrečno padel, da si je hudo poškodoval desno nogo, in prepeljati so ga morali v tukajšnjo bolnišnico.

Zadruga brivcev. — V torek so se zbrali tukajšnji brivci ter so sklenili, da si tudi oni ustanove svojo zadrugo. Izbrali v ta namen poseben odbor.

Izpred sodišča. — V ponedeljek je bil obsojen na tukajšnjem okrožnem sodišču na 5 mesecev ječe oni strojarski delavec, Peter Fabro, ki je svoječasno, kakor smo poročali, okradel bivšega mestnega inženjerja g. Battistig-a.

Isto sodišče je obsodilo na 4 mesečno ječo Franceta Sovdata z Iderskega, ker je pretepal svojega očeta.

Dne 19. julija po noči so se srečali blizu soškega mosta Medeotti Ivan, Černe Andrej in Sclaris Josip. Zadnji je bil nekoliko natrkan. Ko so se nekaj časa o raznih rečeh razgovarjali, začel je Sclaris tožiti o svoji revščini in je pri ti priliki razaljavno govoril o državi in o cesarju. Bil je vsled tega aretiran, in 7. t. m. vršila se je proti njemu zaradi razaljenja Nj. Vel. kazenska obravnava. Sclaris se je sicer izgovarjal, da je bil popolnoma pijan, ko je izgovoril inkriminirane besede, a sodniki mu niso hoteli tega verjeti in so verjeli raje pričam, ki so nasprotno trdile. Zaradi tega je bil Sclaris obsojen na 8 mesečno ječo.

Najdeni uhan. — V preteklem letu je našel na Franc Josipovem tekalšču delavec Štefa Žbogar iz Banjšic, toda stanujoč v Gorici, neki uhan. Mislječ, da je uhan brez vsake vrednosti, dal ga je svoji svakinji, Luciji Bizjak iz Kala. Te dni pa je pokazala Bizjak uhan nekemu tukajšnjemu zlatarju, in ta ga je cenil na 30 kron. Na to je nesla Bizjak uhan na policijo. Uhan je namreč iz pravega zlata in ima 7 dijamantov.

Najdeni denar. — V četrtek je bila na Kornju najdena denarnica, v kateri se je nahajala še precej velika svota denara. Ista se nahaja zdaj na policiji.

Najdeno na Nanosu. — G. dr. Cominotti iz Trsta je našel dne 23. julija t. l. na Nanosu, in sicer pri cerkvi sv. Ironima, zlato uro s se zlato verižico in dvema medaljonoma.

Oddal je vse to na policiji v Trstu.

Gospodarski dom v Črničah. — Mlekarska zadruga v Črničah je sklenila, da si sežida gospodarski dom, kjer se bodo naši kmetje zbirali in se poučevali o gospodarskem napredku. Pod njegovo streho postavijo tudi novo mlekarno. Zemljišče se je že kupilo in tudi načrti so izdelani. Jutri 8. avgusta se odda stavba onemu, ki vloži do tedaj najugodnejše ponudbe. Črničani in z njimi Gojčani, katerih je v društvu skoraj polovica, napredujejo torej jako lepo. Žal, da se Seljani in Batujci ne zanimajo za to potrebno društvo. Mnogo je pa še celo

Črničanov, ki gledajo le od strani in nekateri celo hujskajo proti društvu. Kmetje, ne bodite taki, marveč združite se in z združenimi močmi delujte za svoj blagor. Če se pa boste v takih rečeh prepirali, potem vam ni pomagati.

Bolhajska železnica. — Pišejo nam: Težko smo pričakovali železnico, upajše, da si bo ž njo opomoglo naše ljudstvo. Precejšnji del upanja je po cennitvi zemljišč splaval po Soči, ostali del bi nam podjetništva rada zatljal še pred delom, dasiravno postava pravi, da se ta železnica gradi v pomoč ljudstvu. Zato podam nekaj nasvetov, kako se je treba zadržati.

Pokažimo, da smo tu Slovenci gospodarji in da se ne pustimo zaničevati in strahovati od tujcev. Vsak napad od tujcev — tudi od inženjerjev ali njih soprog — naj se dostojno zavrne in v kratkem bomo dosegli, da se bodo proti nam dostojno obnašali. Z molčanjem in potrpežljivostjo se le podpira prevzetnost in oholost tujca. Kdor samega sebe ne spoštuje, bo podlaga tujčevi peti.

Ako se bo komu od podjetništva godila krivica, naj ne molči, ampak naj se pritoži pri glavarstvu, katerega dolžnost je braniti pravice ljudstva nasproti podjetništvu.

Vsaka krivica naj se ob enem priobči tudi v listih. Poročila pa morajo biti resnična. Navedejo naj se tudi priče pri važnejših dogodkih, da se potem lahko napravi pritožba na ministerstvo ali interpelacija v državnem zboru.

Delavci naj poprašajo — prej ko stopijo v delo — koliko znaša dnina pri podjetjih posameznih oddelkov, ne pa pri akordantih, ako nočejo biti škodovani. Domači delavci naj pazijo, da v plačilu ne bodo zapostavljeni tujcem, ker ministerstvo je domačinom zagotovilo isto plačilo kakor zunanjam.

Pogodbe naj se ne sklepajo z uradniki podjetništva pogojno: „ako centrala ali vodstvo potrdi“, ker take pogodbe so le radi spekulacije in s takimi pogodbami le šale zbijajo z našim ljudstvom. Centrala vrže, kakor skušnja uči, take pogodbe v koš. K vsaki pogodbi povabite razumnega moža, kateri bo pazil, da bo pogodba tudi resnično tako spisana, kakor je bila dogovorjena. Pri pogodbah priporočamo vso previdnost, in vsak naj celo zadevo dvakrat dobro premisli, preden sklene pogodbo.

Posrestniki, ki imajo kamolome ali les za oddati podjetništvu, naj se skupno dogovorijo o ceni, da ne bode jeden drugemu nižal ceno v svojo škodo in v posmeh podjetništvu. Postavite primerne cene in bodite jedini!

Dolžnost domačih listov je, da ljudstvu gredo na roko, da je podučujejo, da priobčujejo tekoče cene različnega lesa (desk, pol tesanega, v žive robce tesanega, okroglega) s Kranjskega in Korškega; težo (suhega, pol suhega, surovega) različnih vrst (dreves), ceno vožnje po železnicah itd.; ceno za m³ kamena za obdelovati in težo obdelanega kamena. V mestu se vse to lahko*) izve in ti podatki so neobhodno potrebni za naše ljudstvo, da more postaviti primerne cene za les, katerega se bo rabilo pri delu za več stotisoč K. Potrebno je vedeti tudi daljavo iz Gorice do večjih krajev ob progi. Firma Redlich & Berger plačuje iz Gorice do Sv. Lucije voznikom po 4 h od kvintala na kilometer daljave. Od Sv. Lucije do Grahovega pa po 4½ h. — Uredništva domačih listov naj bi o teh stvarih sestavila izkaz in ga stalno priobčevala, tako bi imelo naše ljudstvo zmerom pri rokah vse neobhodno potrebne podatke.

Bodimo vsaj zdaj jedini in pomagajmo svojemu ljudstvu, da bo tudi ono kaj pridobilo od potrošenih milijonov. Vsi rodoljubi na krov, da nas ne bodo imeli za neumne Mihelne.

25-letnica obstanka „Narodne Čitalnice“ v Bovcu. — „Narodna Čitalnica“ v Bovcu bo praznovala slovesno dne 23. t. m. svojo 25-letnico. Delajo se priprave, da bo slovesnost čim sijajnejša. Sodelovali bodo vrli ljubljanski gled. igralci. Pri veselici bo svirala ugledna c. kr. rudniška godba iz Rajblja. Častita čitalnična zastava dobi o tej priliki v dar dva prelepa trakova v narodnih barvah. Jednega so kupile naše narodne dame, drugega pa čislano bovsko učiteljstvo. — Naročili smo tudi veliko, lepo sliko ustanovitelja „Narodne Čitalnice“, blagopokojnega gospoda Petra Kobala, bivšega našega, pozneje šempeterskega dekana. Prosimo bratska narodna društva, da nas počastijo o tej priliki ter se udeležijo naše slavnosti. Vspored objavimo pravočasno.

XVIII. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. — Litija je v četrtek oblekla praznično obleko; povsodi so vihrale zastave v narodnih in cesarskih

*) Ne prav lahko! Op. uredništva.

barvah, ob potu so bili postavljeni maji in hiše so bile okinčane z zelenjem. Sprejem skupščinarjev, prišedših iz Ljubljane je bil prisrčen. Ob zvokih veličastne narodne himne „Naprej zastava Slave“ se je vstavil vlak. Na kolodvoru je bila zbrana številna množica, ki je skupščinarje navdušeno aklamirala. V ime litijskih in šmartinskih narodnjakov je pozdravil došlece g. dekan in družbin tajnik A. Žlogar povdarjajoč, da si šteje Litija v izredno čast, da se je baš ta narodno toli probujen kraj letos izbral za skupščino dične naše šolske družbe, izražal je nado, da bode zborovanje, vršeče se v Litiji še povečalo zanimanje in navdušenje, ki že itak sedaj vlada v vseh slojih za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ in se s tem pripomoglo, da bode družba mogla v bodoče ugoditi vsem zahtevam in se posvetiti s podvojeno silo požrtvovalnemu delovanju za rešitev slovenske dece tujega nasilstva. Ob enem je izročil v ime narodno misleče duhovščine litijskega okraja v roke gospoda prvomestnika Tomo Zupana 200 kron kot pokroviteljstvo.

V imenu ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda in narodnega ženstva sploh je pozdravila skupščinarje gospica Mešek v prisrčnih besedah ključ vsem iskren „dobro došli“ ter je izročila gospodu prvomestniku Tomo Zupanu v znak velikega spoštovanja in v priznanje njegovih zaslug za procvit in napredek družbe krasen šopek iz svežih cvetlic. V izbranih besedah se je na to zahvaljeval g. prvomestnik na prisrčnem sprejemu. Povdarjal je, da se je letos izbrala Litija za družbino skupščino baš radi tega, ker tukaj požrtvovalno deluje najmarljivejša podružnica, ter zatrdjeval, da je ponosen, da mu je dana prilika biti v družbi tako odličnih in navdušenih rodoljubkin in rodoljubov. Nato se je odkorakalo, na čelu godba in požarna bramba v restavracijo, kjer je bil pripravljen zajutrek.

Pozdrav litijske mladine je pogumno govoril učenec litijske šole v garenjski narodni noši. Po oficijelnem vsprejemu so prinenjale litijske dame šopke.

Ob pol 10. je sv. mašo v litijski cerkvi daroval predsednik podružnice litijske g. Zupančič cerkveno petje je bilo krasno. Po sv. maši je bilo zborovanje pri Oblaku.

Poročilo tajnika g. Žlogarja izkazuje 149 podružnic s približno 10.000 člani. Šolskih zavodov 23 z 2500 šolskimi otroci, ki bi bili brez družbe izročeni potujčevanju. Tajnik je navdušeno pozival: „Bodimo vendar na straži, saj se gre za tisto krasno domovino, ki je zdaj še naša, a bi po malomarnosti naši lahko postala ptuja. In tu mora nehati vsaka malenkostna osebnost. Vsi moramo pred očmi imeti le eno veliko zadevo: blagor svojega naroda, svoje domovine.“

Ob splošnem navdušenju je bil starosta Svetec izvoljen častnim članom družbe sv. Cirila in Metoda. V odbor so bili voljeni vsi stari člani, na mesto umrlega Žagarja pa dr. Stor. Na shodu je Stemberger prijel vladno zahteval, naj Slovenci proti vladi obstruirajo. Resolucijo, ki jo je predlagal, je prvomestnik kot politično zavrnil.

Popoldne ob 4. uri so napravili izlet v Šmartno. Vsa vas je bila v zastavah. Imenom občine pozdravil je župan Hostnik. Drug pozdrav je govorila gđ. Anica Knafličeva. Zahvalil se je g. prvomestnik.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavrtki za K 2400 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Wilhelm-ovo c. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2.—, poštna pošiljatev 15 kom. K 24.—. Wilhelm-ovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinek se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje iz ključljive v lekarni Frana Wilhelma, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirjevalno, bol blažje in utesljuje pri boleznih živcev, kakor tudi pri bolečinah mišic, udov in v kosteh.

Zdravniki ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo bolečine vsled kake naporne hoje ali zastarelih boleznij; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim vspehom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varstveno sredstvo proti mrčesu piku.

V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavrtku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošlje.

Trgovski pomočnik

manufakturne stroke, večš slovenskega in italijanskega jezika, sprejme se s 1. septembrom. Kje? Pove upravitelstvo našega lista.

in je prosil, naj bi ga pustili, češ, da ni vreden in sposoben. Toda pomagalo ni nič. Zadnji dan je tudi kardinal Rampolla prosil svoje privržence, naj dajo svoje glasove kardinalu Sartu.

Oče papeža Pija je bilrokodelec. Med 8 brati in sestrami je bil Jožef najstarejši. Mati njegova je živela pri njem, tri še neomožene sestre žive še zdaj pri njem. Njegov brat Angelo je v Mantovi gostilničar. V vasi Salzano živi njegova omožena sestra in je šivilja. Mož sestre Teresije je gostilničar in prodajalec tobaka.

Kronanje novega papeža se vrši, kakor se poroča iz Rima že jutri in ne še le 8. decembra, kakor so nekateri listi poročali. Kronanje pa se vrši že zdaj najbrže zaradi tega, da se ga zamorejo udeležiti vsi kardinali, ki se zdaj še vedno mude v Rimu.

Dopisi.

V Gorici, dne 7. avgusta 1903. — V Gorici se je ustanovila, kakor je vže znano, tovarna za izdelovanje kruha. Ta tovarna — kakor sploh vsa večja in važnejša podjetja — je v rokah krivonoshih potomcev Adamovih. „Denar je svetla vladar“ pravi pregovor, in ker ima ravno žid največ denara, se lahko reče, da ima on največjo besedo in da drži na vrhvič skoro pol sveta. Saj dolžujejo kar cele države velikanske svote židom. Ko je žid potegnil že na-se vse kar je bolj „mastnega“, tedaj išče in stika tudi pri takih stvarih, ki ne nesejo ravno mnogo dobička, a židova lakomnost po denarju je začasno ukročena, da le nekaj pride v njegov žep.

V Gorici ni velikanskih podjetij, ampak tu prevladujeta le bolj srednja in manjša obrt, oziroma trgovina, s čemur se preživlja slovenski in laški živelj, a da ima tudi tu žid raztegnjene svoje kremplje, se samo ob sebi razume. Pekovska obrt preživlja v Gorici na stotine delavnih močij, ne da bi si poslednji pri tem nagromadili velika premoženja; ta obrt jim donša toliko, da lahko pošteno izhajajo. Toda glej ga vraga! Žid ve dobro, da ta obrt vsaj nekaj nese, in to mu ne da miru ne po dnevu ne po noči. Dobili so se nekateri, ki hočejo tudi ta vir majhnih dohodkov spraviti na-se. Ustanovili so — kakor rečeno — tovarno za umetno izdelovanje kruha. Na ta način hočejo uničiti mnogo pekov gospodarjev in tudi delavcev, ker poslednjih dobi dela v novi tovarni le malo številce.

Do sedaj so bili meščani s kruhom goriških pekov jako zadovoljni in ako se je dobil tu pa tam kak nedostatek, se je opozorilo dotičnega peka, ki je seveda takoj ustregel.

A kaj čitamo v tukajšnjem „Gazzettinu“ od 4. t. m.? Ostrmeli smo, ko smo čitali, da se dobe v kruhu goriških pekov razne stvari, da so delavci umazani, da prodajajo kruh gospodinje, ki

rati, Stanko, nihče. Ta Bismark more narediti vse, kar le hoče; a mi siromaki moramo le slušati in trpeti. Morda je to tako božja volja!

„Ali kako more Gospod Bog to dovoliti, da morajo siromaki toliko trpeti, oni pa, ki je te ljudi stiskal, živi tako dolgo, pa uživa čast in se mu godi tako dobro na svetu. Saj to vendar...“

„Tiho, Stanko, tiho!“ — pretrga ga mati naglo, ali z vidnim zatajevanjem, kajti današnji razgovor in prestana razburjenost sta jo bila zelo oslabila. — „Nikar ne mrmraj! Ali se ne spominjaš več, kaj ti je povedal duhovni gospod pri učilu, da ne smeš vprašati Gospoda Boga, zakaj je napravil tako in ne drugače? Bog dobro vé, česa treba ljudem in kaj je dobro za nje! Nekdaj bo hotel odgovora tudi od „njega“, a nas bedne poplača... tam... na... onem svetu... z večno svetlobo!...“

Bolničnin glas je vedno bolj pešal, zadnje besede je govorila že le šepetaje,

so ravno kar očistile dojenčka, ne da bi si umile roke predno so šle v štacuno i. t. d. — Pasji dnevi so in dopisnik „Gazzettina“ je imel mnogo časa na razpolago a tudi mnogo fantazije, da je toliko budalosti spravil skupaj. Vprašamo ga, kje je bil pa do sedaj? Zakaj ni prinesel te „lagnanze“ na dan predno se je ustanovila židovska tovarna???

V članku pravi da ne dela s tem reklame. Kedo ti bo to verjel caro Gabrio? Nobeden, saj smo prepričani, da še sam ne verjameš kar si napisal o reklami.

Kolikor smo že sedaj čitali „Gazzettino“, se je ta še precej krepko potegoval za srednje in nižje sloje, deloval je, bi rekli nekako v socialnem smislu; a da je sprejel v svoje predale članek, kateremu je edini namen očrtniti pred meščani počtene goriške peke in njim podločne delavce ter povdigniti v dveta nebesa novo židovsko podjetje, od kojega bode imela koristi — razun par delavcev — edino le nenasitljiva in požrešna židovska malha, — to nas je presenetilo in kaj tacega bi bili pričakovali le od kakšnega „Corriera“ ali „Piccola“ ki sta židovska lista. Sicer pa vedo meščani sami kako se jim je ravnati.

V prevčerašnjem „Gazzettinu“ se „Gabrio“ vže na pol opravičuje.

Mogoče da v novi tovarni pečejo židje le kruh, a ne — gosil!

Krapina 3. avgusta 1903. — Kneipovo kopališče v Krapini, obiskalo je do sedaj preko 200 gostov, in če se pomisli, da je bilo kopališče otvorjeno šele početkom meseca julija — je vendar dosednji uspeh jako povoljen. — Med drugimi gosti so tudi rektor magnificus g. Vekoslav Klaić, državni poslanec g. Vekoslav Spinčić, prečastiti gospod Ivan Fabris, kanonik iz Dubrovnika, vseučilišni profesor g. Bauer iz Zagreba in mnogi drugi odlični gosti.

Včeraj bila je veselica v kopališčnem parku v Dobcu, pri kateri priliki je tukajšnje tamburaško in pevsko društvo vprizorilo opero „Malek i Janica“ ki se je igrala na občno zadovoljnost. —

Bili so navzoči tudi tamburaši iz Vukovara, kateri so odigrali in odpeli poslancu Spinčiću pri njegovi mizi 2 hrvatski pesmi, na kar se je on globoko ginjen med klici „živio Spinčić“ zahvalil naglasivši osobito, da je tu našel pravo hrvatsko zavest, na kar je zopet iz tisoč grl zaoril klic „živio Spinčić!“ —

Zvečer zažgal se je umetni ogenj, na kar se je pričela prav živahna zabava. —

S tem smo zaključili našo včerajšnjo zabavo, z željo, da nam slavno kopališčno ravnanje privedi še več takih izvanrednih užtkov. — J. B.

Politični pregled.

Deželni zbor.

Nekateri listi poročajo, da se skličejo deželni zbori že v drugi polovici t.

Njen obraz je bil videti nekako nadzemesko svetel, ustnice so se jej gibale — kot bi molila, a prsti so prebirali polagoma jagode na molku.

In znova je zavladala za trenotek tihota v izbi; motil jo je le šum, ki ga je napravljala Marica, ko je strgala podzemljice.

Stanko je sedel pri postelji na stoli in vpiral temne oči v tla ter se globoko zamislil. Njegovo izrazito obličje je kazalo zdaj neko čudno podjetnost, združeno z upornostjo. Dalo se je lahko spoznati, da ko bi ne bilo materine ljubezni in njenih solz, bi ne bil odstopil tako naglo od svoje upornosti; da mu je žal tega in da se mu še vedno pletoje zlé misli po glavi; da kuje v njej naklepe, ki se jih je bal povedati le z obzirom na materino bolezen.

V tem je bilo solnce zašlo, bolnica je ležala mirno in gibala z ustmi ter molila rožni venec. Marica je zanetila ogenj, da bi skuhala večerjo. In sedeja

m., in da bo trajalo njih zasedanje kakih dvajset dni.

Bivši minister dr. Rezek

baje namerava kandidirati v državni zbor v okraju kmetskih občin Pardubice in Hrudim. Bivši državni poslanec Udržal ondi agitira zanj, agrarci pa pravijo, da imajo v tem okraju oni večino in da ne marajo dr. Rezeka.

Češkimi ministrom

bo, kakor domneva olomuški „Pozor“, ako ne bodo tedaj dobili pripravnega parlamentarca, imenovan sekcijški šef v naučnem ministerstvu Jožef Kanera.

Rešitev sladornega vprašanja.

Preporočno sladorno vprašanje se je torej rešilo po želji Ogrov, ki so si vkljub dogovorjeni carinski skupnosti izposlovali za jeden predmet popolno samostalnost. Dosegli so, da se v Avstriji uvede na sladkor, namenjen za izvoz na Ogrsko, takozvani nadavek (surtaksa) v znesku 6 frankov na 100 kg., predno gre blago iz tovarne. Ta davek pripada seve državni blagajni, ki pa od tega ne bo imela nobene posebne koristi, ker tako obdačen sladkor ne bo mogel tekmovali z ogrskim blagom. Seveda bodo v kratkem tudi na Ogrskem uvedli tak davek; vsaj tako so obljubili, a mogoče je, da s tem še malo počakajo, da bodo mogli izvoziti tem več svojega blaga na avstrijska tla.

Skandalozna zadeva na Ogrskem, glede podkupovanja poslancev.

Ta zadeva se še vedno preiskuje ter prikazuje razmere na Ogrskem v vedno grši luči. Te dni bil je zaslisan tudi brat reškega guvernerja Szapary-ja, namreč Pavel grof Szapary. Ta pa je prinesel s seboj pismeno izjavo pobeglega Dienes, v kateri se opisuje poslanec Papp, t. j. oni človek, ki je spravlil vso to zadevo na dan, kot navaden slepar. Dienes pripoveduje namreč v svojem pismu, da je Papp poveril 1000 kron, ki so mu bile izročene za Kossuthovo slavnost. Takrat so Pappa hoteli njegovi lastni tovariši Sandar, Justh, Kubik in Toth ovaditi sodišču, le Dienes ga je rešil. Lansko leto sta bila Dienes in Papp na Dunaju, kjer je neki konzul izročil Pappu par tisoč goldinarjev, da mu priskrbi red železne krone III. vrste. O tem ve tudi poslanec Kossuth, katerega je Papp v zbornici prosil, naj izpocelne za konzula pri ministerskem predsedniku Széllu imenovani red. Kossuth pa je prošnjo odklonil. Pozneje je Papp prosil Dienes, naj v svojem pismu dela na to, da dobi konzul tako odlikovanje, ker bi sicer Papp moral konzulu denar vrniti. Dienesu je Papp obljubil za posredovanje 5000 gld. Ravno tak poštenjak je posl. Nessi, ki se je o ti aferi posebno zgražal. Nessi je Dienesu, oziroma njegovemu listu poveril 1000 kron.

Iz tega je razvidno, da so razmere na Ogrskem strašno žalostne, in da sti korupcija in demoralizacija tam doma, bolj, kakor malo kje drugod. Zaslisan je bil tudi ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary, ki je seveda zatrdjeval, da nima z vso to zadevo nič opraviti. Dočim je grof Szapary trdil, da sta on in grof Khuen Hedervary intimna prijatelja, noče grof Khuen Hedervary ničesar vedeti o ti intimnosti. Seveda veruje marsikdo veliko bolj trditvam Szaparyjevim, nego pa onim grofa Khuena. Najbolj značilna pa je trditev ministerskega predsednika, da mu ni za časa dvajsetletnega banovanja na Hrvatskem nikdo in nikdar očital kako tako dejanje, ki bi moglo zdaj vreči nanj sum, da bi bil on zmožen posluševati se nepoštenih sredstev za dosego svojih namenov. Kaj pa Potočnjakova brošura?

je pri peči, pa gledala zamišljeno v smrekove veje, prasketajoče v plamenu. Nagloma dvigne glavo, pogleda bratca in reče polglasno, da bi ne motila matere:

„Če bo tak praznik kot je cesarski imendan, tedaj vas pustite pred poludnem zgodaj domov.“

„Tedaj pa lahko pojdeš k Jarneju na delo. Včeraj je bil tu in je popraševal po tebi. Zdaj je veliko dela, a ljudi malo, ker so šli na Saksonsko. Ko bi prinesel pol marke“ — tu je znižala še bolj glas — „moglo bi se kupiti za mater kaj boljšega, ne vedno te „čampe“ se soljo...“

Stanko vzdigne glavo, pogleda skrivaj bolnico, potem pa sestro in mesto odgovora prikima le z glavo. Potem je vladala zopet tihota v izbi; le od časa do časa jo je pretrgalo prasketanje plamena in suhi kašelj botnice.

(Dalje pride.)

Ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary v Ischlu.

V četrtek je dospel v Ischl ogrski ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary. Ob 4. uri je bil vsprejet od cesarja, in je trajala avdijenca nad pol drugo uro. Ob enem je dospel v Ischl tudi minister za zunanje zadeve, grof Goluchowsky, ki se je do sedaj mudil na Francoskem. Listi spravljajo prihod grofa Goluchowskega v zvezo s prihodom grofa Khuena Hedervary-ja, češ, da se posvetuje naš cesar vskrat, ko se imajo odločevati velevažne reči, se svojim ministrom za zunanje zadeve. O grofu Khuenu se pa govori, da ne misli še nikakor podati svoje ostavke, ampak da bode skušal cesarja pridobiti zato, da se razpusti ogrski državni zbor. Z ozirom na to pa, da se nahaja Ogrska sedaj v ex-lex stanju, zatrdjuje madjarski listi, da je razpust državnega zbora popolnoma izključen. Pred nekaj dnevi so celo ameriški listi prinesli neko vest, po kateri bi naš cesar raje abdiciral, nego pa da bi razpustil ogrski državni zbor. Sicer pa je to, kakor rečeno, le ameriška vest. Splošno je pa mnenje, da bode mora grof Khuen Hedervary odstopiti.

Grof Khuen nalagal grofa Pejačevića!

Reški „Novi list“ poroča, da je prejel iz najzanesljivejšega vira vest, da je grof Khuen — ko se mu je mudilo, da čim prej otrese s svojih čevljev prah nesrečne Hrvatske in da si najde naslednika — opisal grofu Pejačeviću stanje v deželi povsem drugače, nego je bilo v resnici. V posebno rožnatih barvah mu je opisal stanje — raznih zakladov. Na ta zagotovila je Pejačević vsprejel banksko čast, a še le te dni je zapazil — praznine, ki zijajo na desno in levo. A to je grofa Pejačevića tako ozlovoljilo, da se v njegovi okolici že govori, da bi se isti utegnil že v kratkem času zahvaliti na bankski časti.

Ban Pejačević — odstopi?

Vesti, da se je novi ban grof Pejačević že naveličal svoje bankske časti, se vzdržujejo. Mej njim in grofom Hedervaryjem so velika nasprotstva, zato je pričakovati nove bankske krize, tudi če grof Hedervary sedaj še ne bi odstopil od ogrskega ministerskega predsedstva. Ogrska vlada se je doslej upirala izvršiti pogoje, pod katerimi je grof Pejačević prevzel banksko čast. Grof Pejačević je v jako sitni situaciji, ker je tako zaupal lojalnosti Madjarov, da je dal na razne strani že razne obljube, katerih sedaj ne more prekriti. Posebno rešitev osebnih zadev in vedno zavlačenje rešitve finančnih zadev, povzroča vedno diferenco mej Zagrebom in Budimpešto. Avtomni zakladi so vsi porabljeni. Nekateri zakladi so sploh izginili.

Bomba v poslopu deželnega sodišča v Zagrebu.

V sredo zvečer je našel neki sodni sluga v dvornici deželno sodnega poslopa v Zagrebu veliko dinamično bombo. Bomba je bila že prižgana, a se je ugasnila.

Novi vojaški kazenski pravdni red je dogotovljen.

V bodoče bode le dve inštanci: garnizijsko sodišče in najvišji vojaški sodni dvor. Obravnave bodo javne. Zagovarjali bodo avditorji, le izjemoma civilni odvetniki. Sedanji predsednik najvišjega vojaškega dvora fcm. vitez Pitreich, brat vojnega ministra, odstopi; na njegovo mesto pride baje fcm. vitez Plentzner pl. Scharnech.

Koliko staneti doslej našo državo okupirani deželi?

Ogromne svote je morala naša država žrtvovati ob okupaciji Bosne in Hercegovine, od katerih pa doslej nima še nobene koristi. Zasedanje Bosne in Hercegovine je stalo skupaj 270 milijonov kron. Takrat je bil minister zunanjih zadev grof Andrassy. Že pred okupacijo si je zagotovil ta grof kredita 120 milijonov zaradi „mogočih bodočih dohodkov“. Za leto 1878 je začelval nadaljnih 834 milijonov kron in potem še 6713 milijonov. Okupacija je torej stala našo državo ogromnega denarja, a vendar Bosna še do sedaj ni — naša, in je sploh veliko vpražanje, če se bo sploh kedaj priklopila avstro-ogrski monarhiji.

Avstrijski veto,

Po izvolitvi novega papeža so razni listi pisali o nekem avstrijskem vetu, češ, da se je Avstrija izrekla proti temu, da bi bil izvoljen za papeža kardinal Rampolla, ki je, kakor pravijo listi, očiten nasprotnik trozveze. Seveda so to najbrže zgolj uganjanja omenjenih listov. Nekateri namreč pravijo, da je dunajski kardinal Gruscha naznanil sv. kolegiju, da bi Avstrija uveljavila svoj veto, ako bi bil izvoljen za papeža Rampolla, a to da je storil še-le takrat, ko je dobil Rampolla pri prvem glasovanju 30 glasov. Že to samo na sebi dokazuje, da je taka trditev izmišljena, kar je pa toliko verjetnejše,

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsa torek in soboto ob 11. uri predpoludne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četrtletno 2 K. Prodaja se v Gorici v tobakarni Schwarza v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevev tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Novi papež izvoljen.

V torek predpoludne ob 11. uri in 45 minut je stopil kardinal Macchi na zunanji balkon cerkve sv. Petra ter je naznanil množici, katere se je zbralo pred cerkvijo na tisoče, veselo vest, da je sv. kolegiji v konklavi izvolil za papeža beneškega patrijarha, Josipa Sarto, ki si je kot papež izvolil ime: Pij X. To veselo vest je vsprejela množica z navdušenimi, dolgo časa trajajočimi »Živio« klici, in po celnem mestu se je oglasilo veselo zvonjenje zvonov, ki so naznanjali katoličanom, da je osirotena katoliška cerkev dobila zopet svojega poglavarja, a oni svojega očeta. Imamo toraj papeža, in katoliška cerkev svojega poglavarja.

Novi papež je sin priprostih starišev. Rodil se je v kraju Riese v škofiji treviški dne 2. junija 1835.

Najprej je hodil v šolo v domačem kraju, potem pa je bil vsprejet v kolegij v Castelfranco. Nato je stopil v semenišče v Padovi, kjer je postal mašnik.

Služboval je prva leta v Fontanivi in Tombolo. Leta 1867. je bil imenovan za kurata v Salzanu, kjer je pokazal izredno apostolsko gorečnost.

Treviški škof ga je v priznanje njegovega delovanja imenoval za kanonika prvostolne cerkve v Trevisu in kmalu potem za generalnega vikarja.

Leta 1884. ga je sv. oče Leon XIII. povzdignil v škofa mesta Mantova.

Dne 12. julija leta 1893. pa ga je pokojni papež povišal v kardinala in patrijarha v Benetkah, kjer je deloval do sedaj.

O novem papežu se piše, da je visoko izobražen, jako skromen, ljubezniv in jako blagega srca. Tudi se govori, da je sam papež Leon XIII. rekel o kardinalu Sarto: »Takih mož, polnih odločnosti in krepke volje potreboval bi prestol sv. Petra«.

Sarto ni bil nikdar nuncij in je ves čas služboval na Beneškem.

Novi papež ni velike postave. Iz milega obraza gleda dvojje bistrih oči. Vsled svoje odkritosrčnosti bil je jako priljubljen pri nižji, a tudi pri višji duhovščini.

O novem papežu priobčuje »Slovenec« sledečo brzojavko, ki mu je došla na dan izvolitve z Dunaja: Novi papež Pij X., bivši kardinal Sarto, se odlikuje

po srčni dobrotljivosti in milobi, ter uživa v Benetkah velike simpatije. Benečani bodo njegovo izvolitev za papeža z velikim veseljem pozdravili. Njegovo življenje in vedenje je skromno, zato je bil jako popularen. V Rimu ni bil mnogokrat. — Ko je bil imenovan za patrijarha beneškega, se mu je vlada ustavljala in mu odrekla »Exequatur« in Temporalia. Končno se je doseglo sporazumenje, ki je zadovoljilo obe strani. — Njegov prednik, papež Leon XIII. mu je nekdaj rekel, da bi bil on najposobnejši mož, da bi zasedel prestol svetega Petra. Temu se je patrijarh silno začudil ter dejal, da bi ta visoka služba presegala njegove moči. Nato Leon: Mi vemo, da bi Vi cerkvi izvrstno služili, za to imate vse potrebne lastnosti. — Splošno se trdi, da bo vladanje novega papeža miroljubno.

Izvolitev novega papeža se je izvršila med 10. in 11. uro. Dobil je 50 glasov.

Pred Vatikanom zbrana množica sodila je že po belkastem dimu, ki se je prikazal nad sikstinsko kapelo, da je novi papež že izvoljen. Ko je bil novi papež izvoljen, stopil je pred njega kardinal dekan Oreglia in ga je vprašal, ali vsprejme izvolitev za rimskega papeža.

Ko je odgovoril, da sprejme, odstranili so vsem drugim kardinalom baldakine, le njemu ne. Kardinal dekan ga je dalje vprašal, kako se hoče imenovati. Izvoljenec si je dal ime Pij. Imenoval se bode Pij X.

Nato so peljali izvoljenca v sakristijo, kjer so ga oblekli v papeška oblačila. Oblečen kot papež se je vrnil v kapelo in se vsedel na prestol, napravljen na oltarju. Nato je vsprejel poklone vseh kardinalov po starosti. Poljubili so mu roko in nogo in se z njim objeli. Izvoljenec jim je podelil prvi papeški bla-

goslov z oltarja. Kardinal dekan mu je nataknil na prst ribičev prstan, katerega je novi papež izročil ceremonijskemu prefektu, da mu vdolbejo Njegovo ime.

Ob 12. uri in 10 minut stopil je novi papež na notranji balkon sv. Petra cerkve in je prvič podelil zbranemu ljudstvu papeški blagoslov. Tudi v cerkvi so se oglasili navdušeni: Živio, živio Pij X.!

Tako imamo zdaj zopet svojega Najvišjega cerkvenega poglavarja, katerega naj večni Bog ohrani pri življenju čilega in zdravega še mnoga, mnoga leta na čast katoliški cerkvi in v dušni blagor vsem sinovom te cerkve, ki je zidana na najtrdnjejši skali, in katere ne bodo porušili sovražni valovi, ki se posebno v zadnjih časih z vso silo zaganjajo vanjo — a zastoj!

Ob navzočnosti maršalovi so v torek ob en četrt na peto uro popoldne odpr-

li velika vrata konklave. Nato se je podal maršal v knežjo dvorano, kjer ga je čakal novi papež sredi kardinalov. Maršal je pokleknil pred papežem, poljubil mu noge, nakar se je papež vzdignil in se podal vsikstinsko kapelo. Tu je oblekel papeško obleko in nadel si mitro. Sedeč pred altarjem sprejel

je drugo adoracijo sv. kolegija in podelil blagoslov. Ob 6. uri zvečer je šel papež v svojo provizorično rezidenco, in ostane tam, dokler ne odstranijo pečatov na stanovanju Leona XIII. Po blagoslovu je obiskal papež obolelega kardinala Herrera.

Predno se je odpeljal iz Benetk v konklave v Rim, je kardinal Sarto dejal: »Videli boste, hitro bomo imeli novega papeža. Ubogi mož! Kak križ bo moral nositi na svojih ramah. Jaz ne bi

želel biti oni, ki bi ga nosil«. Sarto se ni nadejal, da bo izvoljen papežem. Ko mu je neki prijatelj pred odhodom voščil srečo, dejal je kardinal Sarto smehljaje: »Vzel sem vožnji listek za tja in nazaj!« Sedaj se ne bo več prišel nazaj, ker kot vatikanski jetnik papež ostane v Vatikanu.

Papež Pij X. ima v svojem grbu v zgornji polovici leva, v drugi polovici sidro z vrvjo, ki sega do polovice v vodo. L. 1690. je prorokoval v Kalabriji rojeni Joahim o nasledniku Leona XIII.: »Fanis de litore venit!« (Vrv je prišla z obrežja). Pij X. ima v svojem grbu vrv in prihaja iz Benetk.

»Neues Wiener Tagblatt« poroča, da je listov poročevalec govoril z odličnim cerkvenim dostojanstvenikom o novem papežu. Dotični dostojanstvenik pravi, da se je kardinal Sarto jako rad sprehajal po Benetkah in da so bili njegovi sprehodi mej prebivalstvom jako popularni. Ljudstvo ga je imenovalo »il buon cardinale« (dobri kardinal). Vse se je veselilo, kadar se je pokazal na ulici. Posebno mladina je bila njegova radost. V enem žepu je imel polno centezimov, v drugem žepu pa polno bonbonov.

Ko so se vsuli otroci okoli njega, dajal je revnejšim centezime, premožnejšim pa bonbone. Tu si je pridobil srca otrok in starišev. Često ga je obkolila množica revnih ženic s svojimi otroci ter mu tožile svoje težave. Kardinal je vedno rad pomagal ljudem iz nižjih slojev ter je takoj podpiral ubožnejše z denarjem, kadarkoli so se obrnili nanj. Njegova dobrotljivost je segala tako daleč, da je bil često v denarnih zadregah in da je moral na posodo jemati. Z neznanimi reveži je ravnal kot z dobrimi znanci.

Prvi dan t. j. v soboto je kardinal Rampolla dobil 24 glasov, kardinal Sarto 5. Vsi drugi glasovi so bili razcepljeni. Drugi dan je kardinal Rampolla dobil isto število glasov, Sarto pa mnogo več. V ponedeljek je začelo število Rampollovih glasov padati, a Sartovih vedno bolj naraščati. V torek zjutraj je kardinal Rampolla dobil 10 glasov, kardinal Sarto pa 50. Ko je kardinal Sarto zapazil, da je začelo njegovo število rasti in da so kardinali obrnili pozor nanj, bil je ves potr

Bog poskrbi za vaju in ne pusti, da zagineta. Saj še živim in zrem na vaju, in se radujem, da mi je dal Bog v tolažbo tako dobra in poslušna otroka. Sicer pa ti Stanko si boš vedel že sam pomagati, kadar te pusté iz šole o sv. Mihelu; pri Jarneju dobiš delo in hrano; a tudi Marico vzame, sam mi je to obljubil. Ali radi tega moraš iti jutri v šolo; kajti sicer bi te za kazen ne oprostili šole o sv. Mihelu, in bil bi še dalje časa Jarneju v nadlego. Takrat že ne bom potrebovala tvoje pomoči; ali za vaju sama bo boljše, če bode mogel vsaj eden kruh služiti«.

»Eh! mamica, mene ne morejo pridrževati v šoli dalje, nego Jarnejevega Franceta; saj so ga za to pridržali, ker ni mogel nemščine prav nič razumeti, niti je govoriti, dasi so ga topli vsak dan... Ali jaz znam nemški, in ker končam štirnajsto leto takoj po sv. Mihelu, tedaj me morajo izpustiti«.

LISTEK.

Molitev za Bismarka.

Obrazec iz žitja poljskega kmeta na Pruskem. (Spisal J. K. Mačkovski.)

(Dalje)

»Rajši bi šel k Jarneju na delo. Tam bi služil še in bilo bi za vašo obleko. Saj, če tudi ne plačate kazni, vas vendar ne zaprejo zaradi moje nemarnosti, ko vam je Gospod Bog poslal tako bolezen«.

»Kaj pa se ozirajo ti na človeško bedo, na bolezen?« — reče bolnica in že iz glasu samega se je moglo spoznati njeno veliko bolelost. »Porečejo ti, da je to v pravilih, ki jih je dal ta Bismark za Poljake; no, in vzamejo ti vse, kar imaš, pa zaprejo tudi bolnika. Dosti dolgo so hodili v našo kočo, dosti nabrali raznega blaga, dokler nas niso pripravili na beraško palico. Saj je bil tudi tvoj oče v ječi; ali vendar ga niso pustili

priti po njegovo truplo!... Oj! ta Bismark! ta Bismark!«

Tu je njeno telo krčevito zadrželo, roci ste jej trdno objeli medeni križec, in iz prs se je izvilo glasno hropče ihtenje. Solze so jej polile blede izmučeni obraz.

Otroka se vržeta s krikom in plakanjem k materini postelji in spremljata njeno ihtenje s tenkimi otročjimi glasovi.

»Ne plakajte, mamica« — klicala je mala Marica v solzah — »ne plakajte mamica, ker se mi srce trga. Saj pojde Stanko v šolo, in Bog se nas umili, le nikar ne jokajte, ker tega le ne morem gledati«.

»Saj pojdem, pojdem! Naj se zgodi kar hoče, samo ne jokajte« — ihtel je tudi Stanko, prejel blede materino roko ter jo goreče poljubljal.

Bolnica vzdigne drugo roko kot bi jo hotela položiti na sinovo glavo; ali

jo na pernico; le oči so jej počivale na otrokih; in v teh očeh je bilo brati toliko materinske ljubezni, da je le en pogled nadomeščal stotero nežnih besed.

Polagoma so se pomirili vsi trije. Mati je zakašljala iznova, potem pa je pretrgala molk:

»Vedela sem, Stanko, da me boš slušal ter pojdeš, ker si dober dečko in nočeš, da bi trpela mati še več radi tvoje krivde. Bilo bi zares dobro, da bi kaj zaslužil, ker že teden jemo le krompir s soljo. Ali rajši hočem trpeti glad, da mi le ne pridejo »uni« več v hišo. Kadar jih zagledam, se mi takoj ponovijo stare rane, in srce mi poka boleti. Naj mi vendar dajo pokoj enkrat; in ko so mi toliko vzeli, naj me pusté vsaj v miru umreti. Saj dolgo itak ne bo trajalo, otroka moja! Ali ne plakajta« — dostavi živo, ko je videla, da sta jela spet ihteti — »ne plakajta! Najbrže je

ako se pomisli, da imenujejo drugi listi Skrbensky-ja in Kopp-a kot taka, ki bi bila sv. kolegiju naznanila avstrijski veto za slučaj, da bi bil imenovan za papeža kardinal Rampolla.

Avstrijski nemški telovadci na Bismarkovem grobu.

V sredo je prišlo v Friedrichsruhe na grob Bismarkov 2000 avstrijskih nemških telovadcev. Poslanec Stein je govoril da je vresničenje vsenemških želja, o katerih je pripoznal tudi ministerski predsednik Körber možnost, da se vresniči, bližje, nego si izvesti krogi nadejajo.

Macedonski dogodki.

Iz Macedonije prihajale so zadnji, čas vedno bolj redkeje vesti. Nekateri so celo poročali, da so ustaški odbori sklenili, razpustiti ustaške čete. Tudi iz Bolgarije ni bilo zadnje dni slišati nič posebnega. Kar najedenkrat pa poročajo zopet o grozovitem nastopanju ustaških čet ki pa zdaj ne brojijo le po 15 do 20 oseb, marveč znaša njih število 200 do 300 oseb. Posebno so začele take čete nastopati v monastirskem vilajetu in pri Kosovem. Pa tudi Bolgarija ne spi. Bolgarski vojni minister je namreč naročil te dni pri neki inozemski tovarni veliko število patron. Sploh je mnenje, da so postale razmere na Balkanu kritičnejše, nego so bile kedaj.

Najnovejše vesti potrjujejo, da je v Mace. nji nastala splošna ustaja. Ustašev je na tisoče in tisoce. Železniški tir in brzojavi so na več krajih popolnoma uničeni. Cele vasi nahajajo se v plamenu. Proti ustašem koraka zdaj 30.000 turških vojakov.

Domače in razne novice.

Zahvalna pesem. — Jutri, na dan kronanja novega papeža, slavila se bode po vseh cerkvah sveta njegova izvolitev z zahvalno pesmijo.

Poroka. — V torek je bila poroka gospice Marijanke Laharnar, hčerke našega rojaka pok. prof. na ljubljanski realki, g. Laharnarja z gosp. Henrikom Lindtnerjem, kontrolorjem deželne blagajne v Ljubljani.

Preč. g. dr. Žigon, o katerem smo zadnjič poročali, da je opasno obolel, je popolnoma okreval, kar naznamimo z odkritosrčnim veseljem vsem njegovim nancem in prijateljem.

Za „Šolski Dom“. — Predsedništvu došlo po položnici: Ivan Širca, nadučitelj in Val. Batič, kaplan v Tolminu, pristojbina skušnje neke privatistinja 7 K.

Preskušnja gojencev tukajšnega deželnega zavoda gluho-nemih bode dne 13. avgusta od 9—12. ure predpoludne.

Kje so darovi in nagrade „Krojaške zadrage“? vpraša A. G.—k v „Soči“ od 1. t. m. Na to vprašanje kratak odgovor. Za lansko leto niso člani načelnštva prejeli nobene nagrade; prejšnja leta pa so se jim vsled sklepov občnih zborov določile nagrade po 20 K. Nekateri člani so nagrade že koj ob sprejemu podelili v dobrodelne namene. Tako je predlansko leto eden teh gospodov daroval 10 K za „Šolski Dom“, 10 K pa za slov. „Alojzijeve“. Česar niso pa člani načelnštva darovali v take in jednake namene, pripravljeni so vsak čas to za drugi povrniti. Toda dober vzgled bi moral dati pred vsem Avrelj Bisail, bivši poslovodja, ki je prejemal za novo leto nagrade po 220 K, a poleg tega še nagrado za bilanco, ki je znašala 200 K. Ker je bil pa Avrelček gotov mastne nagrade, se je pa tudi potrudil, da je nadzorstvu priklj polno računov in sestavil tako bilanco, da bo z njo, ako A. G.—k pomaga, imel opraviiti še državni pravdnik. Torej A. G.—k poskrbite najprej, da bo Avrelj Bisail povrnil mastne nagrade, katere je neopravičeno prejemal, in odborniki „Krojaške zadrage“ mu bodo takoj sledili!

Avrelčkovl prstani. — Pred nekaj meseci je bilo po mestu mnogo govorjenja o Avrelčkovih dragocenih prstanih. Zvedeli smo tudi mi, da se je takrat bahal z njimi v neki kavarni rekoč: „Kaj takega more le en poslovodja „Kr. z.“ imeti! Naša opazka v zadnji „Gorici“ o teh prstanih je zopet obudila ono govorico, in vse povprašuje: „Kaj je s temi prstani?“ — Ker iz „Sočinih“ člankov o „Kr. z.“, vedno bolj odseva zadržev in skrb njegovega mesarja A. G.—k, da bode kmalu moral prenehati z vednim ponavljanjem tega, kar je že v prvem članku namesaril, prepuščamo to vprašanje njemu. Upamo, da nam bo v tej svoji hudi suši tudi za to kapljico vode hvaležen. Na noge toraj A. G.—k, pero v roko, članek „Bivšega poslovodje „Kr. zadrage“ zlati prstani“ je kmalo spisano, in Vaše mesarjenje narodne časti goriških Slovencev zopet za en list podaljšano!

Židovska pekarna (Panificio) v Gorici. — Žid Dörries je napravil v Cipresni ulici veliko pekarno, s katero hoče tekmovali z domačimi peki. Kakor čujemo, vgovarjajo goriški peki slovesno, da bi prodajalci jestvin in drugih reči pomagali razprodajati kruh iz te židovske pekarnice. To bi strašno škodilo poštenim a revnim pekem v Gorici, kateri se s žulji svojih rok komaj preživljajo. Priporočamo goriškim meščanom, naj nikar ne dovolje, da bi kdo vničil sobrate, kateri prodajajo kruh po isti ceni, kakor ta židovska pekarna, ki hoče druge uboge peke izpodrinuti.

Prodajalci, kateri bodo židu Dörriesu pomagali prodajati kruh iz te pekarnice, so med drugimi ti-le: Felice Mosetig, za vojašnico 9, Antonio Zamparo, v semeniški ulici 14, De Blas, v Rastelu 21, Jožef Blokar, na trgu sv. Antona 7, Bisiach v Podturnu, Josip Comel pri soškem mostu, Rajmund Castellitz na Placuti, Mosetig na Kornju, Ivana Gregorič v ulici Ascoli 18 itd.

Selitev goriške trgovske zbornice. — Goriška trgovska zbornica se preseli v ponedeljek v svoje nove prostore, in sicer se nastani v I. nadstropju Franc Jožefove galerije v ulici Morelli št. 37.

V veži dotičnega poslojja bode od slej za naprej razobešeni tudi vsi razglasi te zbornice, kakor tudi borzni kurzi.

Električna razsvetljava. — V četrtlek zvečer bile so glavne ulice našega mesta in posebno pa trg Travnik električno razsvetljene. Ker je bila ravno takrat na Travniku mestna godba, zbralo se je vse polno ljudstva. Nova električna razsvetljava je prav čedna, a vendar so se čuli glasovi med množico, da bi bilo veliko boljše, ako bi se priskrbela mestnemu prebivalstvu raje voda nego pa električna razsvetljava, ker je bilo mesto z razsvetljavo že itak dovolj preskrbljeno.

Nesreča. — Železniški delavec Mihael Jovanovič, iz Danilovega grada v Črnigori, ki je delal blizu Kanala, je tako nesrečno padel, da si je hudo poškodoval desno nogo, in prepeljati so ga morali v tukajšnjo bolnišnico.

Zadruga brivcev. — V torek so se zbrali tukajšnji brivci ter so sklenili, da si tudi oni ustanove svojo zadrugo. Izbrali v ta namen poseben odbor.

Izpred sodišča. — V ponedeljek je bil obsojen na tukajšnjem okrožnem sodišču na 5 mesecev ječe oni strojarski delavec, Peter Fabro, ki je svojočasno, kakor smo poročali, okradel bivšega mestnega inženjerja g. Battistiga.

Isto sodišče je obsodilo na 4 mesečno ječo Franceta Sovdata z Iderskega, ker je pretepal svojega očeta.

Dne 19. julija po noči so se srečali blizu soškega mosta Medeotti Ivan, Černe Andrej in Sclaris Josip. Zadnji je bil nekoliko natrkan. Ko so se nekaj časa o raznih rečeh razgovarjali, začel je Sclaris tožiti o svoji revščini in je pri ti priliki razaljavno govoril o državi in o cesarju. Bil je vsled tega aretiran, in 7. t. m. vršila se je proti njemu zaradi razaljenja Nj. Vel. kazenska obravnava. Sclaris se je sicer izgovarjal, da je bil popolnoma pijan, ko je izgovoril inkriminirane besede, a sodniki mu niso hoteli tega verjeti in so verjeli raje pričam, ki so nasprotno trdile. Zaradi tega je bil Sclaris obsojen na 8 mesečno ječo.

Najdeni uhan. — V preteklem letu je našel na Franc Josipovem tekalšču delavec Štefa Žbogar iz Banjšic, toda stanujoč v Gorici, neki uhan. Mislječ, da je uhan brez vsake vrednosti, dal ga je svoji svakinji, Luciji Bizjak iz Kala. Te dni pa je pokazala Bizjak uhan nekemu tukajšnjemu zlatarju, in ta ga je cenil na 30 kron. Na to je nesla Bizjak uhan na policijo. Uhan je namreč iz pravega zlata in ima 7 dijamantov.

Najdeno na Nanosu. — G. dr. Cominotti iz Trsta je našel dne 23. julija t. l. na Nanosu, in sicer pri cerkvi sv. Ironima, zlato uro s se zlato verižico in dvema medaljonoma.

Oddal je vse to na policijo v Trstu.

Gospodarski dom v Črničah. — Mlekarska zadruga v Črničah je sklenila, da si sežida gospodarski dom, kjer se bodo naši kmetje zbirali in se poučevali o gospodarskem napredku. Pod njegovo streho postavijo tudi novo mlekarno. Zemljišče se je že kupilo in tudi načrti so izdelani. Jutri 8. avgusta se odda stavba onemud, ki vložil do tedaj najugodnejše ponudbe. Črničani in z njimi Gojčani, katerih je v društvu skoraj polovica, napredujejo torej jako lepo. Žal, da se Seljani in Batujci ne zanimajo za to prepotrebno društvo. Mnogo je pa še celo Črničanov, ki gledajo le od strani in nekateri celo hujskajo proti društvu. Kmetje, ne bodite taki, marveč združite se in z združenimi močmi delujte za svoj blagor.

Ce se pa boste v takih rečeh pripravili, potem vam ni pomagati.

Bohnujska železnica. — Pišejo nam: Težko smo pričakovali železnico, upajé, da si bo ž njo opomoglo naše ljudstvo. Precenjajni del upanja je po cenitvi zemljiše spaval po Soči, ostali del bi nam podjetništva rada zatlra še pred delom, dasiravno postava pravi, da seta železnica gradi v pomoč ljudstvu. Zato podam nekaj nasvetov, kako se je treba zadržati.

Pokažimo, da smo tu Slovenci gospodari in da se ne pustimo zaničevati in strahovati od tujcev. Vsak napad od tujcev — tudi od inženjerjev ali njih soprog — naj se dostojno zavrne in v kratkem bomo dosegli, da se bodo proti nam dostojno obnašali. Z molčanjem in potrpežljivostjo se le podpira prevzetnost in oholost tujca. Kdor samega sebe ne spoštuje, bo podlaga tujčevi peti.

Ako se bo komu od podjetništva godila krivica, naj ne molči, ampak naj se pritoži pri glavarstvu, katerega dolžnost je braniti pravice ljudstva nasproti podjetništvu.

Vsaka krivica naj se ob enem priobči tudi v listih. Poročila pa morajo biti resnična. Navedejo naj se tudi priče pri važnejših dogodkih, da se potem lahko napravi pritožba na ministerstvo ali interpelacija v državnem zboru. Delavci naj poprašajo — prej ko stopijo v delo — koliko znaša dnina pri podjetjih posameznih oddelkov, ne pa pri akordantih, ako nočejo biti škodovani. Domači delavci naj pazijo, da v plačilu ne bodo zapostavljeni tujcem, ker ministerstvo je domačinom zagotovilo isto plačilo kakor zunanjam.

Pogodbe naj se ne sklepajo z uradniki podjetništva pogojno: „ako centrala ali vodstvo potrdi“, ker take pogodbe so le radi spekulacije in s takimi pogodbami le šale zbijajo z našim ljudstvom. Centrala vrže, kakor skušnja uči, take pogodbe v koš. K vsaki pogodbi povabite razumnega moža, kateri bo pazil, da bo pogodba tudi resnično tako spisana, kakor je bila dogovorjena. Pri pogodbah priporočamo vso previdnost, in vsak naj celo zadevo dvakrat dobro premisli, preden sklene pogodbo.

Posestniki, ki imajo kamnolome ali les za oddati podjetništvu, naj se skupno dogovorijo o ceni, da ne bode jeden drugemu nižal ceno v svojo škodo in v posmeh podjetništva. Postavite primerne cene in bodite jedini!

Dolžnost domačih listov je, da ljudstvu gredo na roko, da je podučujejo, da priobčujejo tekoče cene različnega lesa (desk, pol tesanega, v žive robce tesanega, okroglega s Kranjskega in Koruškega; težo (suhaga, pol suhaga, surovega) različnih vrst (dreves), ceno vožnje po železnicaht itd.; ceno za m³ kamnja za obdelovati in težo obdelanega kamnja. V mestu se vse to lahko izve in ti podatki so neobhodno potrebni za naše ljudstvo, da more postaviti primerne cene za les, katerega se bo rabilo pri delu za več stotisoč K. Potrebno je vedeti tudi daljavo iz Gorice do večjih krajev ob progi. Firma Redlich & Berger plačuje iz Gorice do Sv. Lucije voznikom po 4 h od kvintala na kilometer daljave. Od Sv. Lucije do Grahovega pa po 4½ h. Uredništva domačih listov naj bi o teh stvarih sestavila izkaz in ga stalno priobčevala, tako bi imelo naše ljudstvo zmerom pri rokah vse neobhodno potrebne podatke.

Bodimo vsaj zdaj jedini in pomagajmo svojemu ljudstvu, da bo tudi ono kaj pridobilo od potrošenih milijonov. Vsi rodoljubi na krov, da nas ne bodo imeli za neumne Mihelne.

25-letnica obstanka „Narodne Čitalnice“ v Boveu. — „Narodna Čitalnica“ v Boveu bo praznovala slovesno dne 23. t. m. svojo 25-letnico. Delajo se priprave, da bo slovesnost čim sijajnejša. Sodelovalci bodo vrli ljubljanski gled. igralci. Pri veselici bo svirala ugledna c. kr. rudniška godba iz Rajblja. Častita čitalnična zastava dobi o tej priliki v dar dva prelepa trakova v narodnih barvah. Jednega so kupile naše narodne dame, drugega pa čislano bovsko učiteljstvo. — Naročili smo tudi veliko, lepo sliko ustanovitelja „Narodne Čitalnice“, blagopokojnega gospoda Petra Kobala, bivšega našega, pozneje šempeterskega dekana. Prosimo bratska narodna društva, da nas počasté o tej priliki ter se udeležé naše slavnosti. Vspored objavimo pravočasno.

Razpis službe. — Razpisana je služba ravnatelja na ljubljanskem učiteljsku. Prošnje se imajo vložiti do 25. t. m.

XVIII. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda. — Litija je v četrtlek oblekla praznično obleko; povsodi so vihrale zastave v narodnih in cesarskih

*) Ne prav lahko! Op. uredništva.

barvah, ob potu so bili postavljeni maji in hiše so bile okinčane z zelenjem. Sprejem skupščinarjev, prišedših iz Ljubljane je bil prisrčen. Ob zvokih veličastne narodne himne „Naprej zastava Slave“ se je vstavlil vlak. Na kolodvoru je bila zbrana številna množica, ki je skupščinarje navdušeno aklamirala. V ime litijskih in šmartinskih narodnjakov je pozdravil došlece g. dekan in družbin tajnik A. Žlogar povdarjajoč, da si šteje Litija v izredno čast, da se je baš ta narodno toli probujen kraj letos izbral za skupščino dične naše šolske družbe, izražal je nado, da bode zborovanje, vršeče se v Litiji še povečalo zanimanje in navdušenje, ki že itak sedaj vlada v vseh slojih za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ in se s tem pripomoglo, da bode družba mogla v bodoče ugoditi vsem zahtevam in se posvetiti s podvojeno silo požrtovalnemu delovanju za rešitev slovenske dece tujega nasilstva. Ob enem je izročil v ime narodno misleče duhovščine litijskega okraja v roke gospoda prvomestnika Tomo Zupana 200 kron kot pokroviteljstvo.

V imenu ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda in narodnega ženstva sploh je pozdravila skupščinarje gospica Mešek v prisrčnih besedah kličeč vsem iskren „dobro došli“ ter je izročila gospodu prvomestniku Tomo Zupanu v znak velikega spoštovanja in v priznanje njegovih zaslug za procvit in napredek družbe krasen šopek iz svežih cvetlic. V izbranih besedah se je na to zahvaljeval g. prvomestnik na prisrčnem sprejemu. Povdarjal je, da se je letos izbrala Litija za družbino skupščino baš radi tega, ker tukaj požrtovalno deluje najmarljivejša podružnica, ter zatrjeval, da je ponosen, da mu je dana prilika biti v družbi tako odličnih in navdušenih rodoljubkin in rodoljubov. Nato se je odkorakalo, na čelu godba in požarna bramba v restavracijo, kjer je bil pripravljen zajutrek.

Pozdrav litijske mladine je pogumno govoril učencev litijske šole v gerenski narodni noši. Po oficijelnem vsprejemu so pripenjale litijske dame šopke.

Ob pol 10. je sv. mašo v litijski cerkvi daroval predsednik podružnice litijske g. Zupan čič. cerkveno petje je bilo krasno. Po sv. maši je bilo zborovanje pri Oblaku.

Poročilo tajnika g. Žlogarja izkazuje 149 podružnic s približno 10.000 člani. Šolskih zavodov 23 z 2500 šolskimi otroci, ki bi bili brez družbe izročeni potujčevanju. Tajnik je navdušeno pozival: „Bodimo vendar na straži, saj se gre za tisto krasno domovino, ki je zdaj še naša, a bi po malomarnosti naši lahko postala tujca. In tu mora nehati vsaka malenkostna osebnost. Vsi moramo pred očmi imeti le eno veliko zadevo: blagor svojega naroda, svoje domovine“.

Ob splošnem navdušenju je bil starosta Svetec izvoljen častnim članom družbe sv. Cirila in Metoda. V odbor so bili voljeni vsi stari člani, na mesto umrlega Žagarja pa dr. Stor. Na shodu je Stemberger prijel vlado in zahteval, naj Slovenci proti vladi obstruirajo. Resolucijo, ki jo je predlagal, je prvomestnik kot politično zavrnil.

Popoludne ob 4. uri so napravili izlet v Šmartno. Vsa vas je bila v zastavah. Imenom občine pozdravil je župan Hostnik. Drug pozdrav je govorila gđc. Anica Knafličeva. Zahvalil se je g. prvomestnik.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavitki za K 24.00 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Wilhelm-ovo c. in kr. priv. tekoče mazilo „Bassorin“ stane 1 komad K 2.—, poštna pošiljanka 15 kom. K 24.—. Wilhelm-ovo mazilo „Bassorin“ je sredstvo, katerega učinek se opira na znanstvena preiskovanja in dejanske izkušnje ter se izdeluje izključljivo v lekarni Frana Wilhelma, c. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko). Mazilo deluje pomirovalno, bol blažeč in utešljivo pri boleznih živcev, kakor tudi pri bolečinah mišic, udov in v kosteh.

Zdravniki ga radi rabijo v takih slučajih, posebno, če nastopijo bolečine vsled kake napore hoje ali zastarelih bolezni; zato se ga tudi poslužujejo z najboljšim vspehom turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji. Hvali se vsestransko to mazilo tudi kot varšveno sredstvo proti mrčesu nemu piku.

V znak pristnosti je odtisnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen). Dobiva se ga po vseh lekarnah. Kjer ni zaloge, se pa direktno dopošlje.

Trgovski pomočnik

manufakturne stroke, več slovenskega in italijanskega jezika, sprejme se s 1. septembrom. Kje? Pove upravnistvo našega lista.

in je prosil, naj bi ga pustili, češ, da ni vreden in sposoben. Toda pomagalo ni nič. Zadnji dan je tudi kardinal Rampolla prosil svoje privržence, naj dajo svoje glasove kardinalu Sartu.

Oče papeža Pija je bilrokodelec. Med 8 brati in sestrami je bil Jožef najstarejši. Mati njegova je živela pri njem, tri se neomane sestre žive še zdaj pri njem. Njegov brat Angelo je v Mantovi gostilničar. V vasi Salzano živi njegova omožena sestra in je šivilja. Mož sestre Teresije je gostilničar in prodajalec tobaka.

Kronanje novega papeža se vrši, kakor se poroča iz Rima že jutri in ne še le 8. decembra, kakor so nekateri listi poročali. Kronanje pa se vrši že zdaj najbrže zaradi tega, da se ga zamorejo udeležiti vsi kardinali, ki se zdaj še vedno mude v Rimu.

Dopisi.

V Gorici, dne 7. avgusta 1903. — V Gorici se je ustanovila, kakor je vže znano, tovarna za izdelovanje kruha. Ta tovarna — kakor sploh vsa večja in važnejša podjetja — je v rokah krivonosih potomcev Adamovih. „Denar je sveta vladar“ pravi pregovor, in ker ima ravno žid največ denara, se lahko reče, da ima on največjo besedo in da drži na vrhvič skoraj pol sveta. Saj dolžujejo kar cele države velikanske svote židom. Ko je žid potegnil že na-se vse kar je bolj „mastnega“, tedaj išče in stika tudi pri takih stvarih, ki ne nesejo ravno mnogo dobička, a židova lakomnost po denarju je začasno ukročena, da le nekaj pride v njegov žep.

V Gorici ni velikanskih podjetij, ampak tu prevladujeta le bolj srednja in manjša obrt, oziroma trgovina, s čemur se pretežno slovenski in laški živeli, a da ima tudi tu žid raztegnjene svoje kremplje, se samo ob sebi razume. Pekovska obrt preživlja v Gorici na stotine delavnih močij, ne da bi si poslednji pri tem nagradili velika premoženja; ta obrt jim donša toliko, da lahko pošteno izhajajo. Toda glej ga vraga! Žid ve dobro, da ta obrt vsaj nekaj nese, in to mu ne da miru ne po dnevu ne po noči. Dobili so se nekateri, ki hočejo tudi ta vir majhnih dohodkov spraviti na-se. Ustanovili so — kakor rečeno — tovarno za umetno izdelovanje kruha. Na ta način hočejo uničiti mnogo pekov gospodarjev in tudi delavcev, ker poslednjih dobi dela v novi tovarni le malo številce.

Do sedaj so bili meščani s kruhom goriških pekov jako zadovoljni in ako se je dobil tu pa tam kak nedostatek, se je opozorilo dotičnega peka, ki je seveda takoj ustregel.

A kaj čitamo v tukajšnjem „Gazzettinu“ od 4. t. m.? Ostrmeli smo, ko smo čitali, da se dobe v kruhu goriških pekov razne stvari, da so delavci umazani, da prodajajo kruh gospodinje, ki

ratí, Stanko, nihče. Ta Bismark more narediti vse, kar le hoče; a mi siromaki moramo le slušati in trpeti. Morda je to tako božja volja!

„Ali kako more Gospod Bog to dovoliti, da morajo siromaki toliko trpeti, oni pa, ki je te ljudi stiskal, živi tako dolgo, pa uživa čast in se mu godi tako dobro na svetu. Saj to vendar...“

„Tiho, Stanko, tiho!“ — pretrga ga mati naglo, ali z vidnim zatajevanjem, kajti današnji razgovor in prestana razburjenost sta jo bila zelo oslabila. — „Nikar ne mrmraj! Ali se ne spominjaš več, kaj ti je povedal duhovni gospod pri učilu, da ne smeš vprašati Gospoda Boga, zakaj je napravil tako in ne drugače? Bog dobro vé, česa treba ljudem in kaj je dobro za nje! Nekdaj bo hotel odgovora tudi od „njega“, a nas bedne poplača... tam... na... onem svetu... z večno svetlobo!“

so ravno kar očistile dojenčka, ne da bi si umile roke predno so šle v štacuno i. t. d. — Pasji dnevi so in dopisnik „Gazzettina“ je imel mnogo časa na razpolago a tudi mnogo fantazije, da je toliko budalosti spravil skupaj. Vprašamo ga, kje je bil pa do sedaj? Zakaj ni prinesel te „lagnanze“ na dan predno se je ustanovila židovska tovarna???

V članku pravi da ne dela s tem reklame. Kedo ti bo to verjel caro Gabrio? Nobeden, saj smo prepričani, da še sam ne verjameš kar si napisal o reklamah.

Kolikor smo že sedaj čitali „Gazzettino“, se je ta še precej krepko potegoval za srednje in nižje sloje, deloval je, bi rekli nekako v socialnem smislu; a da je sprejel v svoje predale članek, kateremu je edini namen očrtni pred meščani poštene goriške peke in njim podločne dela, ter povdigniti v dovetu nebena novo židovsko podjetje, od kojega bode imela koristi — razun par delavcev — edino le nenastitljiva in požrešna judovska malha, — to nas je presenetilo in kaj tacega bi bili pričakovali le od kakšnega „Corriera“ ali „Piccola“ ki sta židovska lista. Sicer pa vedó meščani sami kako se jim je ravnati.

V prevčerašnjem „Gazzettinu“ se „Gabrio“ vže na pol opravičuje.

Mogoče da v novi tovarni pečejo židje le kruh, a ne — gosi!

Krapina 3. avgusta 1903. — Kneipovo kopališče v Krapini, obiskalo je do sedaj preko 200 gostov, in če se pomisli, da je bilo kopališče otvoreno šele početkom meseca julija — je vendar doseđanji vspeh jako dovoljen. — Med drugimi gosti so tudi rektor magnificus g. Vekoslav Klaić, državni poslanec g. Vekoslav Spinčić, prečastiti gospod Ivan Fabris, kanonik iz Dubrovnika, vseučilišni profesor g. Bauer iz Zagreba in mnogi drugi odlični gosti.

Včeraj bila je veselica v kopališčnem parku v Dobcu, pri kateri priliki je tukajšnje tamburaško in pevsko društvo vprizorilo opero „Malek i Janica“ ki se je igrala na občno zadovoljnost. —

Bili so navzoči tudi tamburaši iz Vukovara, kateri so odigrali in odpeli poslancu Spinčiću pri njegovi mizi 2 hrvatski pesmi, na kar se je on globoko ginjen med klici „živio Spinčić“ zahvalil naglasivši osobito, da je tu našel pravo hrvatsko zavest, na kar je zopet iz tisoč grl zaoril klic „živio Spinčić!“ —

Zvečer zažgal se je umetelni ogenj, na kar se je pričela prav živahna zabava. —

S tem smo zaključili našo včerašnjo zabavo, z željo, da nam slavno kopališčno ravnateljstvo priredi še več takih izvanrednih užitkov. — J. B.

Politični pregled.

Deželni zbori.

Nekateri listi poročajo, da se skličejo deželni zbori že v drugi polovici t.

Njen obraz je bil videti nekako nadzemesko svetel, ustnice so se jej gibale — kot bi molila, a prsti so prebiralí polagoma jagode na molku.

In znova je zavladala za trenotek tihota v izbi; motil jo je le šum, ki ga je napravljala Marica, ko je strgala podzemljice.

Stanko je sedel pri postelji na stoli in vpiral temne oči v tla ter se globoko zamislil. Njegovo izrazito obličje je kazalo zdaj neko čudno podjetnost, združeno z upornostjo. Dalo se je lahko spoznati, da ko bi ne bilo materine ljubezni in njenih solz, bi ne bil odstopil tako naglo od svoje upornosti; da mu je žal tega in da se mu še vedno plečejo zle misli po glavi; da kuje v njej naklepe, ki se jih je bal povedati le z obzirom na materino bolezen.

V tem je bilo solnce zašlo, bolnica je ležala mirno in gibala z ustmi ter molila rožni venec. Marica je zanelila

m., in da bo trajalo njih zasedanje kakih dvajset dni.

Bivši minister dr. Rezek

baje namerava kandidirati v državni zbor v okraju kmetskih občin Pardubice in Hrudim. Bivši drž. poslanec Udržal ondi agitira zanj, agrarci pa pravijo, da imajo v tem okraju oni večino in da ne marajo dr. Rezeka.

Češkimi ministrom

bo, kakor domneva olomuški „Pozor“, ako ne bodo tedaj dobili pripravnega parlamentarca, imenovan sekcijški šef v naučnem ministerstvu Jožef Kanera.

Rešitev sladornega vprašanja.

Preporočno sladorno vprašanje se je torej rešilo po želji Ogrov, ki so si vkljub dogovorjeni carinski skupnosti izposlovali za jeden predmet popolno samostalnost. Dosegli so, da se v Avstriji uvede na sladkor, namenjen za izvoz na Ogrsko, takozvani nadavek (surtaksa) v znesku 6 frankov na 100 kg., predno gre blago iz tovarne. Ta davek pripada seve državni blagajni, ki pa od tega ne bo imela nobene posebne koristi, ker tako obdačen sladkor ne bo mogel tekmovati z ogrskim blagom. Seveda bodo v kratkem tudi na Ogrskem uvedli tak davek, vsaj tako so obljubili, a mogoče je, da s tem še malo počakajo, da bodo mogli izvoziti tem več svojega blaga na avstrijska tla.

Škandalozna zadeva na Ogrskem, gledé podkupovanja poslancev.

Ta zadeva se še vedno preiskuje ter prikazuje razmere na Ogrskem v vedno grši luči. Te dni bil je zaslišan tudi brat reškega guvernerja Szapary-ja, namreč Pavel grof Szapary. Ta pa je prinesel s seboj pismeno izjavo pobeglega Dienes, v kateri se opisuje poslanec Papp, t. j. oni človek, ki je spravil vso to zadevo na dan, kot navaden slepar. Dienes pripoveduje namreč v svojem pismu, da je Papp poveril 1000 kron, ki so mu bile izročene za Kossuthovo slavnost. Takrat so Pappa hoteli njegovi lastni tovariši Sandar, Justh, Kubik in Toth ovaditi sodišču, le Dienes ga je rešil. Lansko leto sta bila Dienes in Papp na Dunaju, kjer je neki konzul izročil Pappu par tisoč goldinarjev, da mu priskrbi red železne krone III. vrste. O tem ve tudi poslanec Kossuth, katerega je Papp v zbornici prosil, naj izposluje za konzula pri ministerskem predsedniku Széllu imenovani red. Kossuth pa je prošnjo odklonil. Pozneje je Papp prosil Dienes, naj v svojem pismu dela na to, da dobi konzul tako odlikovanje, ker bi sicer Papp moral konzulu denar vrniti. Dienesu je Papp obljubil za posredovanje 5000 gld. Ravno tak poštenjak je posl. Nessi, ki se je o ti aferi posebno zgražal. Nessi je Dienesu, oziroma njegovemu listu poveril 1000 kron.

Iz tega je razvidno, da so razmere na Ogrskem strašno žalostne, in da sti korupcija in demoralizacija tam doma, bolj, kakor malo kje drugod. Zaslišan je bil tudi ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary, ki je seveda zatrdjeval, da nima z vso to zadevo nič opraviti. Dočim je grof Szapary trdil, da sta on in grof Khuen Hedervary intimna prijatelja, noče grof Khuen Hedervary ničesar vedeti o ti intimnosti. Seveda veruje marsikdo veliko bolj trditvam Szaparyjev, nego pa onim grofa Khuena. Najbolj značilna pa je trditev ministerskega predsednika, da mu ni za časa dvajsetletnega banovanja na Hrvatskem nikdo in nikdar očital kako tako dejanje, ki bi moglo zdaj vreči nanj sum, da bi bil on zmožen posluževati se nepoštenih sredstev za dosego svojih namenov. Kaj pa Fotočnjakova brošura?

je pri peči, pa gledala zamišljeno v smrekove veje, prasketajoče v plamenu. Nagloma dvigne glavo, pogleda bratca in reče polglasno, da bi ne motila matere:

„Če bo tak praznik kot je cesarski imendan, tedaj vas pustite pred poludnem zgodaj domov.“

„Tedaj pa lahko pojdeš k Jarneju na delo. Včeraj je bil tu in je popraševal po tebi. Zdaj je veliko dela, a ljudi malo, ker so šli na Saksonsko. Ko bi prinesel pol marke“ — tu je znižala še bolj glas — „moglo bi se kupiti za mater kaj boljšega, ne vedno te „čampe“ se soljo...“

Stanko vzdigne glavo, pogleda skrivaj bolnico, potem pa sestro in mesto odgovora priklama le z glavo. Potem je vladala zopet tihota v izbi; le od časa do časa jo je pretrgalo prasketanje plamena in suhi kašelj botnice.

(Dalje pride.)

Ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary v Ischlu.

V četrtek je dospel v Ischl ogrski ministerski predsednik, grof Khuen Hedervary. Ob 4. uri je bil vsprejet od cesarja, in je trajala avdijenca nad pol-drugo uro. Ob jednem je dospel v Ischl tudi minister za zunanje zadeve, grof Goluchowsky, ki se je do sedaj mudil na Francoskem. Listi spravljajo prihod grofa Goluchowskega v zvezo s prihodom grofa Khuena Hedervary-ja, češ, da se posvetuje naš cesar vsakrat, ko se imajo odločevati vevažne reči, se svojim ministrom za zunanje zadeve. O grofu Khuenu se pa govori, da ne misli še nikakor podati svoje ostavke, ampak da bode skušal cesarja pridobiti zato, da se razpusti ogrski državni zbor. Z ozirom na to p., da se nahaja Ogrska sedaj v ex-lex stanju, zatirujejo madjarski listi, da je razpust državnega zbora popolnoma izključen. Pred nekaj dnevi so celo ameriški listi prinesli neko vest, po kateri bi naš cesar raje abdiciral, nego pa da bi razpustil ogrski državni zbor. Sicer pa je to, kakor rečeno, le ameriška vest. Splošno je pa mnenje, da bode moral grof Khuen Hedervary odstopiti.

Grof Khuen nalagal grofa Pejačevića!

Reški „Novi list“ poroča, da je prejel iz najzanesljivejšega vira vest, da je grof Khuen — ko se mu je mudilo, da čim prej otrese s svojih čevljev prah nesrečne Hrvatske in da si najde naslednika — opisal grofu Pejačeviću stanje v deželi povsem drugače, nego je bilo v resnici. V posebno rožnatih barvah mu je opisal stanje — raznih zakladov. Na ta zagotovila je Pejačević vsprejel banksko čast, a še le te dni je zapazil — praznine, ki zijajo na desno in levo. A to je grofa Pejačevića tako ozlovoljilo, da se v njegovi okolici že govori, da bi se isti utegnil že v kratkem času zahvaliti na bankski časti.

Ban Pejačević — odstopi?

Vesti, da se je novi ban grof Pejačević že naveličal svoje bankske časti, se vzdržujejo. Mej njim in grofom Hedervaryjem so velika nasprotstva, zato je pričakovati nove bankske krize, tudi če grof Hedervary sedaj še ne bi odstopil od ogrskega ministerskega predsedstva. Ogrska vlada se je doslej upirala izvršiti pogoje, pod katerimi je grof Pejačević prevzel banksko čast. Grof Pejačević je v jako sitni situaciji, ker je tako zaupal lojalnosti Madjarov, da je dal na razne strani že razne obljube, katerih sedaj ne more prekriti. Posebno rešitev osebnih zadev in vedno zavlačevanje rešitve finančnih zadev, povzročajo vedno diferenco mej Zagrebom in Budimpešto. Avtomni zakladi so vsi porabljeni. Nekateri zakladi so sploh izginili.

Bomba v poslopu deželnega sodišča v Zagrebu.

V sredo zvečer je našel neki sodni sluga v drvarnici deželnosodnega poslopa v Zagrebu veliko dinamitno bombó. Bomba je bila že prižgana, a se je ugasnila.

Novi vojaški kazenski pravdni red je dogotovljen.

V bodoče bodete le dve instanci: garnizijsko sodišče in najvišji vojaški sodni dvor. Obravnave bodo javne. Zagovarjali bodo avditorji, le izjemoma civilni odvetniki. Sedanji predsednik najvišjega vojaškega dvora fcm. vitez Pitreich, brat vojnega ministra, odstopi; na njegovo mesto pride baje fcm. vitez Plentzner pl. Scharnech.

Koliko staneti doslej našo državo okupirani deželi?

Ogromne svote je morala naša država žrtvovati ob okupaciji Bosne in Hercegovine, od katerih pa doslej nima še nobene koristi. Zasedenje Bosne in Hercegovine je stalo skupaj 270 milijonov kron. Takrat je bil minister zunanjih zadev grof Andrassy. Že pred okupacijo si je zagotovil ta grof kredita 120 milijonov zaradi „mogočih bodočih dohodkov“. Za leto 1878 je zahteval nadaljnih 834 milijonov kron in potem še 6713 milijonov. Okupacija je torej stala našo državo ogromnega denarja, a vendar Bosna še do sedaj ni — naša, in je sploh veliko vprašanje, če se bo sploh kedaj priklopila avstro-ogrski monarhiji.

Avstrijski veto,

Po izvolitvi novega papeža so razni listi pisali o nekem avstrijskem veto, češ, da se je Avstrija izrekla proti temu, da bi bil izvoljen za papeža kardinal Rampolla, ki je, kakor pravijo listi, očiten nasprotnik trozveze. Seveda so to najbrže zgolj ugibanja omenjenih listov. Nekateri namreč pravijo, da je dunajski kardinal Gruscha naznanil sv. kolegiji, da bi Avstrija uročila svoj veto, ako bi bil izvoljen za papeža Rampolla, a to da je storil še-le takrat, ko je dobil Rampolla pri prvem glasovanju 30 glasov. Že to samo na sebi dokazuje, da je taka trditev izmišljena, kar je pa toliko verjetnejše,

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

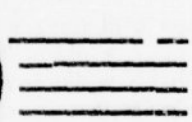
briskih, dal-
matinskih in
isterških vi-
nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-ogorske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Postrožba poštena.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz

Gorica, Ozka ulica šte. 1.

Izvršuje vsa naročila, spadajoča v klepar-
sko stroko z največjo natančnostjo. Izvr-
šuje vpeljavo in popravilo strelorodov itd.

Odlikovana
mizarska in strug delavnica.

A. Černigoj

(društvenik „Miz. zadruga“)

v Gorici,

Tržaška ulica h. šte. 18.

Priporoča svoje

mizarske izdelke

vseh slogov in za vsaki stan.

Izdeluje tudi vse

strugarske izdelke

točno po naročilu.

Vsa naročila se pre-
skrbi v najkrajšem času
po zmernih cenah. Delo
lično in trdno.

Leop. Reja,
gostilničar „Pri Golobu“
na voglu ulice Morelli

Priporoča pristna briska be-
la in črna vina. — Izborna
kuhinja postreže o vsakem
času z okusnimi mrzlimi in
gorkimi jedili.

Zastopstvo za prodajo pra-
vega ljubljanskega kislega
zelja v zabojih od 25 do 50 kg.

Za mnogobrojen obisk se pri-
poroča slav. občinstvu v mestu
in na deželi.

Jakob Miklus,

trговец z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohištva, rakev (trug), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, ter na novo otvor-
jeno

podružnico

na voglu prišedši od Soškega
mosta proti Gorici v hiši g. Fo-
garja h. št. 42.

V delavnici se izdelujejo vsa
v sodarsko in kolarsko stroko
spadajoča dela, in postrežba z
lesom po najnižji ceni. —

„Centralna =
posojilnica“
v Gorici,
uradnje od 1. avg. naprej
od 8. zj. do 1. pop.

Odgojiteljica

slovenskim učnim jezikom
(učiteljica ali vrtnarica, ki
more podučevati vsaj za I.
razred ljudske šole), vdobi
s 15. septembrom prijetno
službo v privatni hiši. Po-
nudbe se zahtevami in pre-
pisi spričeval pod „Odgo-
jiteljica“ na naše uprav-
ništvo.

Vrtnarica

(Kindergärtnerin), ki sloven-
ščino lepo izgovarja, išče se
pod zelo ugodnimi po-
goji k dvema otrokoma od
4 oziroma 6 let. Ponudbe
se zahtevami in prepisi spri-
čeval sprejema naše uprav-
ništvo pod naslovom „Vrt-
narica“, ulica Vetturini h.
šte. 9.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča
tovarna stolov

Fr. Švigelj,

na Bregu p. Borovnica, Kranjsko,

priporoča sl. občinstvu, preč. duhovščini,
imejteljem in predstojnikom zavodov in
šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravna-
teljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd.
natančno in trpežno izvršene

stole, fotelje, vrtno stole, gu-
galnike, naslonjače itd. itd.

po kar najbolj nizki ceni.

Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno li-
kano ali v naravni boji limitirano. — Največja izbira
stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstenine. — Na
željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad
800 slikami, iz katerih se razvidi oblika blaga in cene,
franko. — Naročevalcem na debelo znaten popust.

Na Travniku š. 5.

V ponedeljek dne 10. avgusta prične

prostovoljna

DRAŽBA

vsega blaga, nahajajočega se v veliki
manufakturni zalogi

na Travniku 5.

Krojačem se nudi lepa prilika.

Pri svetem Antonu Padovanskem

NOVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov
kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in
nešteto nabožnih različno fino vezanih knjiž, svečnikov, katehiz, svetilnic,
kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti
in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno
za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane
sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih
drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša
za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno,
pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Očarana

sem jako od lepote in
dobrote Tvoje obleke.
Kje vendar Ti kupuješ
tako krasno blago? Povej mi vendar!

v „Krojaški zadrugi“

Gosposka ulica šte. 7.

katera trdka ima največjo zalogo te vrste v Gorici.

Kako je li to mogoče, saj sem vendar čitala
v nekem listu, da nima „Krojaška zadruga“
nikakega blaga več.

Pojdi, pojdi in ne veruj vsake reči; prepričaj
se sama in iznenadena bodeš, ko zagledaš isto
založeno tako velikansko z blagom, da bodeš kar
strmela. Tu ti leži na razpolago izvanredna mno-
žina raznega blaga za vsaki spol, in za vsaki letni
čas, kakor krasne Zephyrje, batiste, perkal, svile,
Oxford, Pique, vsakovrstnega volnena blaga, moško
sukno po vsakej ceni in izbiri.

Tam dobiš bogato izber vsakovrstnega blaga, zaneveste
jako veliko zalogo perila, kakor platna, Chiffon, prtenine,
hlačevine, volnene odeje, kovre, žepne rute itd. Tam dobiš
tudi vse blago prejšnjih sezon pod lastno ceno. Videla sem
tam tudi krasne vzorce že naročenega blaga za jesenski čas.

Na zahtevo se pošiljajo vzorci brezplačno. Cene so tako
nizke, da se je čuditi, seveda tudi stalne. Torej pridi in
poskusi, in gotovo boš zadovoljna!